

SÉANCES DU JEUDI 14 MAI 1998
VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 14 MEI 1998**MATIN****SOMMAIRE :****EXCUSÉ :**

Page 5395.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Discussion) :

Demande d'explications de M. Vautmans au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «les propositions relatives à la répartition des crédits de la Régie des bâtiments».

Orateurs : **M. Vautmans, M. Tobbacq**, vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 5395.

Demande d'explications de M. Ph. Charlier au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur «le trafic de chiens en provenance de Slovaquie».

Orateurs : **M. Ph. Charlier, M. Pinxten**, ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises, p. 5396.

Demande d'explications de M. Vautmans au ministre de la Fonction publique sur «la répartition des crédits de la Régie des bâtiments».

Orateurs : **M. Vautmans, M. Flahaut**, ministre de la Fonction publique, p. 5398.

Demande d'explications de M. Goris au ministre de la Justice sur «l'interdiction de port d'armes par les gardes-champêtres particuliers».

Orateurs : **M. Goris, M. Van Parys**, ministre de la Justice, p. 5399.

OCHTEND**INHOUDSOPGAVE :****VERONTSCHULDIGD :**

Bladzijde 5395.

VRAGEN OM UITLEG (Bespreking) :

Vraag om uitleg van de heer Vautmans aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de voorstellen voor de kredietverdeling van de Regie der Gebouwen».

Sprekers : **de heer Vautmans, de heer Tobbacq**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 5395.

Vraag om uitleg van de heer Ph. Charlier aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «de zwarte handel in honden afkomstig van Slovaquie».

Sprekers : **de heer Ph. Charlier, de heer Pinxten**, minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen, blz. 5396.

Vraag om uitleg van de heer Vautmans aan de minister van Ambtenarenzaken over «de verdeling van de kredieten van de Regie der Gebouwen».

Sprekers : **de heer Vautmans, de heer Flahaut**, minister van Ambtenarenzaken, blz. 5398.

Vraag om uitleg van de heer Goris aan de minister van Justitie over «het verbod tot wapendracht van de bijzondere veldwachters».

Sprekers : **de heer Goris, de heer Van Parys**, minister van Justitie, blz. 5399.

APRÈS-MIDI**SOMMAIRE :**

EXCUSÉS :

Page 5401.

MESSAGES :

Page 5401.

Chambre des représentants.

COMMUNICATIONS :

Page 5401.

1. Cour d'arbitrage.
2. Conseil central de l'économie.
3. Conseil central de l'économie et Conseil national du travail.
4. Entreprises publiques économiques.

ÉVOCATIONS :

Page 5402.

COMPOSITION DE COMMISSIONS (Modifications) :

Page 5402.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Dépôt) :

Page 5403.

M. Ph. Charlier au ministre des Affaires étrangères sur « l'évolution de la situation au Burundi ».

M. Vautmans au vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur « la situation financière du secteur Horeca ».

PROPOSITIONS (Prise en considération) :

Pages 5403 et 5424.

MM. De Decker et Goris. — Proposition de loi instituant un service volontaire militaire ou non militaire.

M. Mahoux. — Proposition de loi modifiant l'article 331 *octies* du Code civil, visant à limiter les tests génétiques après le décès en vue d'établir la filiation.

M. Hostekint et Mme Lizin. — Proposition de résolution relative à l'approbation du Traité d'Amsterdam.

QUESTIONS ORALES (Discussion) :

Question orale de M. Hatry au vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur « la non-application de la réforme des statuts de l'Office belge du Commerce extérieur ».

Orateurs : **M. Hatry, M. Maystadt**, vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, p. 5403.

NAMIDDAG**INHOUDSOPGAVE :**

VERONTSCHULDIGD :

Bladzijde 5401.

BOODSCHAPPEN :

Bladzijde 5401.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

MEDEDELINGEN :

Bladzijde 5401.

1. Arbitragehof.
2. Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.
3. Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en Nationale Arbeidsraad.
4. Economische overheidsbedrijven.

EVOCATIES :

Bladzijde 5402.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES (Wijzigingen) :

Bladzijde 5402.

VRAGEN OM UITLEG (Indiening) :

Bladzijde 5403.

De heer Ph. Charlier aan de minister van Buitenlandse Zaken over « de evolutie van de toestand in Burundi ».

De heer Vautmans aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over « de financiële toestand van de horecasector ».

VOORSTELLEN (Inoverwegingneming) :

Bladzijden 5403 en 5424.

De heren De Decker en Goris. — Wetsvoorstel tot instelling van een militaire of niet-militaire vrijwilligersdienst.

De heer Mahoux. — Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 331 *octies* van het Burgerlijk Wetboek ten einde perken te stellen aan genetisch onderzoek bij overledenen met het oog op het vaststellen van de afstamming.

De heer Hostekint en mevrouw Lizin. — Voorstel van resolutie betreffende goedkeuring van het Verdrag van Amsterdam.

MONDELINGE VRAGEN (Bespreking) :

Mondelinge vraag van de heer Hatry aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over « het niet-toepassen van de nieuwe statuten van de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel ».

Spreekers : **de heer Hatry, de heer Maystadt**, vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, blz. 5403.

Question orale de Mme Dardenne au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «le vote par procuration dans le cadre d'une consultation populaire».

Orateurs: Mme Dardenne, M. Tobback, vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 5404.

Question orale de M. Staes au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «la qualité du lait maternel».

Orateurs: M. Staes, M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions, p. 5405.

Question orale de Mme Lizin au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «le 'projet Fagnart' relatif à la réparation des erreurs médicales».

Orateurs: Mme Lizin, M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions, p. 5406.

Question orale de M. Loones au ministre des Affaires étrangères sur «les droits de l'homme en Turquie».

Orateurs: M. Loones, M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions, p. 5406.

Question orale de M. Ph. Charlier au ministre de l'Emploi et du Travail sur «le remplacement des travailleurs bénéficiant d'une interruption de leur carrière professionnelle».

Orateurs: M. Ph. Charlier, Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, p. 5407.

Question orale de M. Vergote au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur «la lenteur mise par le gouvernement à adapter la loi sur la prévention des retards de paiement».

Orateurs: M. Vergote, M. Pinxten, ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises, p. 5408.

Question orale de M. Devolder au ministre des Affaires sociales sur «l'introduction de la carte d'identité sociale pour les prestations de soins ambulants».

Orateurs: M. Devolder, Mme De Galan, ministre des Affaires sociales, p. 5408.

Question orale de M. Destexhe au ministre des Affaires sociales sur «la pilule Viagra».

Orateurs: M. Destexhe, Mme De Galan, ministre des Affaires sociales, p. 5410.

Question orale de M. Vautmans au ministre de la Fonction publique sur «la composition et le fonctionnement de son cabinet».

Orateurs: M. Vautmans, M. Flahaut, ministre de la Fonction publique, p. 5411.

Question orale de M. Verreycken au ministre de la Justice sur «le manque de places dans les établissements fermés pour jeunes».

Orateurs: M. Verreycken, M. Van Parys, ministre de la Justice, p. 5411.

Question orale de Mme Lizin au ministre de la Justice sur «les élections au sein de la communauté musulmane».

Orateurs: Mme Lizin, M. Van Parys, ministre de la Justice, p. 5412.

Question orale de M. Hostekint au ministre de la Défense nationale sur «les résultats de l'enquête sur le racisme à l'armée».

Orateurs: M. Hostekint, M. Poncelet, ministre de la Défense nationale, p. 5412.

Mondelinge vraag van mevrouw Dardenne aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «het stemmen bij volmacht bij een volksraadpleging».

Sprekers: mevrouw Dardenne, de heer Tobback, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 5404.

Mondelinge vraag van de heer Staes aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de kwaliteit van de moedermelk».

Sprekers: de heer Staes, de heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, blz. 5405.

Mondelinge vraag van mevrouw Lizin aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de voorstellen-Fagnart in verband met het vergoeden van medische fouten».

Sprekers: mevrouw Lizin, de heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, blz. 5406.

Mondelinge vraag van de heer Loones aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de mensenrechten in Turkije».

Sprekers: de heer Loones, de heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, blz. 5406.

Mondelinge vraag van de heer Ph. Charlier aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «de vervanging van werknemers met loopbaanonderbreking».

Sprekers: de heer Ph. Charlier, mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 5407.

Mondelinge vraag van de heer Vergote aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «de dralende houding van de regering inzake de aanpassing van de wet voor het beteugelen van betalingsachterstanden».

Sprekers: de heer Vergote, de heer Pinxten, minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen, blz. 5408.

Mondelinge vraag van de heer Devolder aan de minister van Sociale Zaken over «de invoering van de sociale identiteitskaart voor ambulante hulpverleners».

Sprekers: de heer Devolder, mevrouw De Galan, minister van Sociale Zaken, blz. 5408.

Mondelinge vraag van de heer Destexhe aan de minister van Sociale Zaken over «de Viagrapij».

Sprekers: de heer Destexhe, mevrouw De Galan, minister van Sociale Zaken, blz. 5410.

Mondelinge vraag van de heer Vautmans aan de minister van Ambtenarenzaken over «de samenstelling en de werking van zijn kabinet».

Sprekers: de heer Vautmans, de heer Flahaut, minister van Ambtenarenzaken, blz. 5411.

Mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de minister van Justitie over «het tekort aan opvangplaatsen en gesloten instellingen voor jongeren».

Sprekers: de heer Verreycken, de heer Van Parys, minister van Justitie, blz. 5411.

Mondelinge vraag van mevrouw Lizin aan de minister van Justitie over «de verkiezingen bij de moslimgemeenschap».

Sprekers: mevrouw Lizin, de heer Van Parys, minister van Justitie, blz. 5412.

Mondelinge vraag van de heer Hostekint aan de minister van Landsverdediging over «de resultaten van het onderzoek naar racisme in het leger».

Sprekers: de heer Hostekint, de heer Poncelet, minister van Landsverdediging, blz. 5412.

PRÉSENTATION DE CANDIDATS À LA COUR DE CASSATION:

Pages 5414 et 5421.

Résultat du premier scrutin, p. 5417.

Ballottage, p. 5418 et 5420.

Résultat du second scrutin, p. 5423.

Ballottage, p. 5423 et 5424.

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi portant obligation d'information quant aux intérêts débiteurs dus sur les comptes ouverts auprès des établissements de crédit ou d'autres personnes morales.

Discussion générale. — *Orateurs*: **MM. Hotyat**, rapporteur, **Poty, Ph. Charlier**, p. 5414.

Projet de loi modifiant l'article 519 du Code judiciaire et abrogeant les articles 520 et 522 du même Code.

Discussion générale. — *Orateur*: **M. Desmedt**, rapporteur, p. 5416.

Discussion des articles, p. 5417.

Projet de loi déterminant les conditions dans lesquelles les participations aux bénéfiques ne sont pas prises en compte pour le calcul de l'évolution du coût salarial (Évocation).

Discussion générale. — *Orateurs*: **Mme Nelis-Van Liedekerke**, rapporteuse, **MM. Hatry, Coene, Mme Smet**, ministre de l'Emploi et du Travail, p. 5418.

PROPOSITION DE LOI (Discussion):

Proposition de loi modifiant la loi provinciale.

Discussion générale (Reprise). — *Oratrice*: **Mme Van der Wildt**, rapporteuse, p. 5415.

Discussion des articles, p. 5416.

PROJETS ET PROPOSITION DE LOI (Votes):

Projet de loi portant obligation d'information quant aux intérêts débiteurs dus sur les comptes ouverts auprès des établissements de crédits ou d'autres personnes morales, p. 5421.

Proposition de loi modifiant la loi provinciale, p. 5421.

Projet de loi modifiant l'article 519 du Code judiciaire et abrogeant les articles 520 et 522 du même Code, p. 5422.

Projet de loi déterminant les conditions dans lesquelles les participations aux bénéfiques ne sont pas prises en compte pour le calcul de l'évolution du coût salarial (Évocation), p. 5422.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 5423.

DEMANDE D'EXPLICATIONS (Discussion):

Demande d'explications de M. Goris au ministre de la Défense nationale sur «le fonctionnement du Centre de recrutement et de sélection».

Orateurs: **M. Goris, M. Poncelet**, ministre de la Défense nationale, p. 5423.

VOORDRACHT VAN KANDIDATEN VOOR HET HOF VAN CASSATIE:

Bladzijden 5414 en 5421.

Uitslag van de eerste geheime stemming, blz. 5417.

Herstemming, blz. 5418 en 5420.

Uitslag van de tweede geheime stemming, blz. 5423.

Herstemming, blz. 5423 en 5424.

WETSONTWERPEN (Bespreking):

Wetsontwerp houdende verplichting om informatie te verstrekken over de debetrente op de bij kredietinstellingen of andere rechtspersonen geopende rekeningen.

Algemene bespreking. — *Sprekers*: **de heren Hotyat**, rapporteur, **Poty, Ph. Charlier**, blz. 5414.

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 519 van het Gerechtelijk Wetboek en tot opheffing van de artikelen 520 en 522 van hetzelfde Wetboek.

Algemene bespreking. — *Spreker*: **de heer Desmedt**, rapporteur, blz. 5416.

Artikelsgewijze bespreking, blz. 5417.

Wetsontwerp tot bepaling van de voorwaarden waaronder de winstdeelnemingen niet meegerekend worden voor de berekening van de loonkostontwikkeling (Evocatie).

Algemene bespreking. — *Sprekers*: **mevrouw Nelis-Van Liedekerke**, rapporteur, **de heren Hatry, Coene, mevrouw Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 5418.

WETSVOORSTEL (Bespreking):

Wetsvoorstel tot wijziging van de provinciewet.

Algemene bespreking (Hervatting). — *Spreker*: **mevrouw Van der Wildt**, rapporteur, blz. 5415.

Artikelsgewijze bespreking, blz. 5416.

WETSONTWERPEN EN WETSVOORSTEL (Stemmingen):

Wetsontwerp houdende verplichting om informatie te verstrekken over de debetrente op de bij kredietinstellingen of andere rechtspersonen geopende rekeningen, blz. 5421.

Wetsvoorstel tot wijziging van de provinciewet, blz. 5421.

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 519 van het Gerechtelijk Wetboek en tot opheffing van de artikelen 520 en 522 van hetzelfde Wetboek, blz. 5422.

Wetsontwerp tot bepaling van de voorwaarden waaronder de winstdeelnemingen niet meegerekend worden voor de berekening van de loonkostontwikkeling (Evocatie), blz. 5422.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 5423.

VRAAG OM UITLEG (Bespreking):

Vraag om uitleg van de heer Goris aan de minister van Landsverdediging over «de werking van het Centrum voor Recruitering en Selectie».

Sprekers: **de heer Goris, de heer Poncelet**, minister van Landsverdediging, blz. 5423.

SÉANCE DU MATIN — OCHTENDVERGADERING

PRÉSIDENCE DE M. MOENS, VICE-PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER MOENS, ONDERVOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 05.
De vergadering wordt geopend om 10.05 uur.

EXCUSÉ — VERONTSCHULDIGD

M. Mahoux, en mission à l'étranger, demande d'excuser son absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heer Mahoux, met opdracht in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER VAUTMANS AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «DE VOORSTELLEN VOOR DE KREDIETVERDELING VAN DE REGIE DER GEBOUWEN»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. VAUTMANS AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «LES PROPOSITIONS RELATIVES À LA RÉPARTITION DES CRÉDITS DE LA RÉGIE DES BÂTIMENTS»

De voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vautmans.

Het woord is aan de heer Vautmans.

De heer Vautmans (VLD). — Mijnheer de voorzitter, onlangs stelde de minister van Binnenlandse Zaken het fysiek programma 1998-1999 voor de rijkswacht voor aan minister Flahaut van Ambtenarenzaken, bevoegd voor de Regie der Gebouwen.

In de voorstellen van de kredietverlening voor de rijkswacht springt onmiddellijk in het oog dat er een nul staat bij de kredieten voor Limburg. Nul is niets. Limburg ligt blijkbaar te ver van Vlaams-Brabant om er te investeren, want voor Vlaams-Brabant wordt in een krediet van maar liefst 182,3 miljoen frank voorzien.

Een vergelijking tussen het Vlaamse en het Waalse landsdeelte leert ons dat er voor Vlaanderen 260,1 miljoen wordt ingeschreven waarvan 182,3 miljoen voor Vlaams-Brabant en voor

Wallonië 440 miljoen. Brussel moet het ingevolge de zogenaamde cohabitatieprojecten stellen met 206,6 miljoen. Deze verdeling roept vragen op.

Welke cohabitatieprojecten worden momenteel respectievelijk voor Vlaanderen, Wallonië en Brussel besproken? Voor welke projecten werden reeds definitieve overeenkomsten gesloten? Zijn er duidelijke richtlijnen voor de bespreking van die projecten, zo ja welke? Verlopen de besprekingen gelijklopend in Vlaanderen, Wallonië en Brussel?

Welke kredieten zijn voor de rijkswacht gepland in de periode 1998, 1999 en 2000? Is er voor de verdeling van deze kredieten rekening gehouden met het aantal rijkswachtbrigades in Vlaanderen, Wallonië en Brussel? Hoeveel rijkswachtbrigades tellen respectievelijk Vlaanderen, Wallonië en Brussel?

Is voor deze cohabitatieprojecten in een speciaal krediet voorzien en hoe wordt het verdeeld tussen Vlaanderen, Wallonië en Brussel?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Tobback.

De heer Tobback, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, om aan de wil tot samenwerking tussen de lokale politiediensten gestalte te geven heeft de regering beslist de gemeenschappelijke behuizing te stimuleren. Dit probleem werd reeds op de Ministerraden van 16 februari en 6 maart uitgebreid besproken. Het dossier werd evenwel tot op heden niet definitief beslecht.

Indien de thans aan gang zijnde besprekingen over deze nieuwe vorm van behuizing tot een goed einde kunnen worden gebracht, zal dat uiteraard belangrijke gevolgen hebben voor dit soort beslissingen. Dat is een reden temeer om nog geen definitieve beslissing te nemen.

In eerste instantie zullen de projecten die van de Regie der Gebouwen geen budgettaire inspanning vragen, worden voorgelegd aan de minister bevoegd voor de Regie. Twee zaken moeten goed uit elkaar worden gehouden. Er is sprake van cohabitatieprojecten. Daarbij denk ik bijvoorbeeld aan Middelkerke in Vlaanderen. Naast de cohabitatieprojecten is er natuurlijk ook het fysiek programma 1998-1999 voor de rijkswacht, inbegrepen

de infrastructuurwerken noodzakelijk voor de implementatie van het Astridnetwerk, dat binnenkort in de Senaat zal worden besproken aangezien het wetsontwerp werd geëvoceerd. Dat fysiek programma vergt een inspanning van de Regie voor 1998-1999. De bedragen die de heer Vautmans citeert hebben waarschijnlijk daarop betrekking. Daarbovenop komen nog cohabitatatieprojecten die een investering vergen van de Regie en waarvoor de regering, in het kader van het meerjarenplan Justitie-Veiligheid, voor de eerstvolgende drie jaar een supplementair budget heeft vastgelegd van ongeveer 150 miljoen per jaar. Voor 1998 bedraagt het budget voor het fysiek programma voor de rijkswacht 840 miljoen en voor 1999 1,02 miljard. Kortom, eigenlijk werd er nog geen fysiek programma voorgelegd. Er werden wel kredieten aangevraagd en de besprekingen met de bevoegde minister moeten nog beginnen.

Het is bijgevolg nog te vroeg nu reeds een definitieve opsomming te geven van projecten die in aanmerking komen. De selectie van deze projecten zal gebeuren op grond aan een aantal criteria die nog met de bevoegde minister moeten worden besproken. Er zal vanzelfsprekend een gelijkmatige verdeling worden nagestreefd tussen de verschillende regio's van het land. Ik kan echter niet garanderen dat alles in één jaar zal zijn gerealiseerd. Het gaat om een meerjarenplan.

Er moeten nog enkele praktische juridische problemen worden geregeld met betrekking tot de huur en/of de inbezitstelling van bepaalde lokalen of gedeelten van gebouwen die eigendom zijn van de staat of van de gemeente. Er moet vooral rekening worden gehouden met de reële behoeften en prioriteiten inzake infrastructuur. De regio Limburg beschikt zeker niet over de meest onaangepaste infrastructuur. De nieuwe rijkswachtkazerne in Hasselt bijvoorbeeld is een prachtig, zeer functioneel, tamelijk recent gebouw.

De heer Vautmans vroeg hoeveel rijkswachtbrigades er zijn. In Vlaanderen zijn er dat 210, in Wallonië 207 en in Brussel 10.

Bij de beoordeling moeten we een onderscheid maken tussen drie verschillende concepten. In de eerste plaats is er de cohabitatatie, die in het plan «veiligheid en justitie» werd opgenomen. Hiervoor werd een budget van 150 miljoen vrijgemaakt. Vervolgens is er het normale jaarlijkse fysiek programma voor de rijkswacht. Ten derde is er de vrijwillige samenwerking tussen de Regie der Gebouwen en de steden. In dit verband staan er in Gent en Leuven projecten in de steigers. Deze projecten monden uit in een cohabitatatie. In Leuven was de rijkswacht van plan om 240 miljoen te investeren in de vernieuwing van haar kazerne in de Dagobertstraat. Het stadsbestuur heeft een gezamenlijk project voorgesteld waarbij elke partij 200 miljoen inbrengt. Daarop zou nog eens 50 miljoen komen om ook de gerechtelijke politie in het gebouw onder te brengen. Dit is een goede zaak voor de Regie der Gebouwen want ze kan de gronden, waarop de huidige rijkswachtkazerne staat, verkopen. De opbrengst hiervan vinden we niet terug in de aangehaalde 150 miljoen. Het is een regeling tussen de overheid en het stadsbestuur die tot een besparing voor beiden leidt.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Vautmans.

De heer Vautmans (VLD). — Mijnheer de voorzitter, als ik de vice-eerste minister goed heb begrepen worden noch voor de begroting 1998 noch voor de begroting 1999 bijkomende kredieten vrijgemaakt. Er zal dus in 1998 weinig gebeuren. Als half mei nog moet worden begonnen met het opstellen van het fysiek programma en er nog budgetten moeten worden vastgelegd, dan komt men er niet. Ik heb ervaring genoeg in de sector van de openbare werken en met de Regie der Gebouwen om dit te weten. De vice-eerste minister zegt dus eigenlijk dat er in 1998 niets zal worden verwezenlijkt.

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Tobback.

De heer Tobback, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, ik denk dat de heer Vautmans zich vergist. Er moet niet eerst een verdeling worden vooropgesteld vooraleer er plannen kunnen worden gemaakt. Er

liggen veel plannen op tafel. Het fysiek programma is een doorlopend proces waarbij op een gegeven moment wordt gekozen uit een aantal projecten.

In het fysiek programma 1998 wordt uitgevoerd wat vorig jaar werd vastgelegd. Wat dit jaar wordt vastgelegd zal volgend jaar worden gerealiseerd.

Ook in het cohabitatatieprogramma zijn er projecten klaar om te worden uitgevoerd. Ik denk in dit verband aan een project in Middelkerke, maar er zijn er een viertal andere. Aan deze projecten wordt 150 miljoen besteed en in de meeste gevallen is de gemeente bouwheer. Als minister Flahaut, verantwoordelijk voor de Regie der Gebouwen, morgen zijn goedkeuring verleent, kan er worden gestart. Ik zie dan ook niet in waarom er een openthoud zou zijn.

Op het einde van het jaar zal ik over deze problematiek nog eens met de heer Vautmans spreken.

De heer Vautmans (VLD). — Dat zullen we zeker doen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. PH. CHARLIER AU MINISTRE DE L'AGRICULTURE ET DES PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES SUR «LE TRAFIC DE CHIENS EN PROVENANCE DE SLOVAQUIE»

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER PH. CHARLIER AAN DE MINISTER VAN LANDBOUW EN DE KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN OVER «DE ZWARTE HANDEL IN HONDEN AFKOMSTIG VAN SLOVAKIJE»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la demande d'explications de M. Philippe Charlier.

La parole est à M. Philippe Charlier.

M. Ph. Charlier (PSC). — Monsieur le président, début février de cette année, la gendarmerie investissait à l'aube un chenil, le «Relax Dog», situé à Saive dans la région liégeoise. Ce chenil était exploité par un couple de français soupçonné d'avoir fait transiter des dizaines de milliers de jeunes chiens en provenance des pays de l'Est pour les revendre en partie sur le marché belge et surtout en France.

La gendarmerie a démontré, documents à l'appui, que ses soupçons étaient confirmés puisque ce trafic durait depuis plus de quatre années. En fait de documents, il s'agissait d'un stock de carnets vétérinaires vierges de toutes mentions particulières, mais avec des certificats de vaccination pré-cachetés. Il suffisait donc de mettre la race et la couleur du pelage et le tour était joué.

Le tour était effectivement joué vis-à-vis de l'acheteur qui se laissait ainsi piéger en croyant, de toute bonne foi, avoir acheté un chien de race dans un chenil en apparence parfaitement correct.

Pire, cinq vétérinaires au moins sont impliqués dans ce trafic: ils fournissaient les carnets. Pour un vétérinaire du pays de Herve, on en aurait compté pas moins de 37 000! Si on extrapole, sans exagération, on peut dire qu'environ 100 000 chiens ont transité par ce chenil.

En procédant de la sorte, les chiens venant de l'Est et particulièrement de Slovaquie étaient nationalisés et la même opération se faisait en France, ce qui renforçait le crédit auprès des acheteurs et donnait plus de valeur aux chiens.

Ces chiens achetés quelques centaines de francs aux paysans slovaques étaient effectivement revendus entre 10 et 20 000 francs.

Que des acheteurs se soient fait arnaquer est déjà inacceptable, mais que de plus on introduise, sans scrupules, des chiens sur le territoire belge, sans aucun contrôle vétérinaire revient à mettre en péril la vie d'autres animaux.

En effet, la fausse vaccination ajoutée aux problèmes de promiscuité des chiens au cours des transports explique le nombre élevé de maladies relevées chez les chiots : carré, typhus, parvovirose, etc. Depuis plusieurs années, des associations de défense des animaux dénoncent ce genre de trafic. Et s'il faut se réjouir du démantèlement de celui-ci, on doit s'interroger sur le temps nécessaire pour mettre fin à pareille activité, au vu de son ampleur. On doit donc s'interroger aussi sur l'efficacité de l'I.E.V. qui est chargée d'éviter pareille situation.

Il y a une perte financière et morale pour les acheteurs, une perte financière certaine pour l'État puisqu'il s'agit bien d'une fraude fiscale ainsi qu'une perte pour l'image de marque de l'inspection vétérinaire qui ne semble pas efficace sur ce terrain. C'est pourquoi je me permets de vous adresser cette demande d'explications.

Elle est également justifiée par des faits récents et par de nombreux témoignages qui montrent que ce type de trafic n'est pas encore terminé.

Ainsi, certains chenils continuent envers et contre tout à importer des chiens de Slovaquie, chiens qui, preuves à l'appui, ont moins de trois mois et sont dans des conditions sanitaires inacceptables.

Je peux même vous citer un exemple concret : le chenil Gaillac situé à Mettet dont le propriétaire, face à des acheteurs qui se plaignaient de cet état de chose après avoir acheté un chien décédé quelques jours plus tard et qui souhaitaient être remboursés, affirmait sans détours qu'il importait des chiens de pays de l'Est et qu'il continuerait à le faire.

L'I.E.V. interpellée sur ce dossier s'est montrée tellement peu empressée que l'on se demande à quoi elle sert. En effet, documents en main donnant la preuve de l'illégalité de l'importation, le responsable provincial de l'I.E.V. s'est dit peu soucieux de cette situation estimant qu'il n'y avait rien de très grave.

Monsieur le ministre, une telle attitude est intolérable, c'est pourquoi je vous demande de prendre les mesures nécessaires. Pour ma part, j'ai insisté auprès des personnes lésées pour qu'elles poursuivent une action en justice. Vous avez, quant à vous, la responsabilité de mettre fin à ce type de situation, c'est-à-dire d'agir de manière préventive par le biais de l'I.E.V.

Vous savez ma détermination pour la cause animale dans ce dossier. J'agirai dans l'intérêt de cette cause, même si je dois moi-même me constituer partie civile.

M. le président. — La parole est à M. Pinxten, ministre.

M. Pinxten, ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises. — Monsieur le président, je voudrais tout d'abord apporter une précision quant aux compétences des différents services. Comme vous le savez, l'I.E.V. relève de mon collègue, le ministre de la Santé publique. Mais les services vétérinaires de mon département sont compétents en ce qui concerne les importations et les échanges commerciaux d'animaux vivants.

Je souhaite dans ma réponse partir des bases légales avant de tirer quelques conclusions au sujet de la situation qui vient d'être évoquée.

Les conditions sanitaires relatives aux échanges et aux importations de chiens sont tout d'abord réglementées par une directive de 1992 — il s'agit de la directive 92/65/C.E.E. — qui a été transposée en droit belge par l'arrêté ministériel du 31 août 1993 publié au *Moniteur belge* du 13 octobre 1993.

Les contrôles vétérinaires relatifs à la santé et au bien-être des animaux sont effectués dans le cadre des échanges à l'intérieur de l'Union européenne conformément aux dispositions de l'arrêté royal du 31 décembre 1992. Un autre arrêté royal, également du 31 décembre 1992, règle les contrôles effectués dans le cadre de l'importation d'animaux en provenance des pays tiers — hors Union européenne. En outre pour les importations vers la Belgique d'animaux vivants en provenance de pays tiers, l'importateur ou son mandataire doit obligatoirement demander et obtenir une autorisation préalable de mes services — cette disposition est prévue dans l'arrêté royal du 11 juillet 1991. Je tiens à préciser que cette autorisation préalable est spécifique à la réglementation belge et qu'elle ne nous est donc pas imposée par l'Union européenne.

Les procédures pratiques et constatations suivantes émanent de la base juridique décrite ci-avant. Les deux importateurs que l'honorable membre cite ont toujours demandé les autorisations d'importation pour les animaux qu'ils désiraient importer des pays tiers, et ce dans les délais. Le service vétérinaire ne dispose donc d'aucun élément, d'aucune base juridique pour refuser ces autorisations : qu'il s'agisse du nombre, de l'origine ou de la destination, les importateurs respectent les conditions visées à l'arrêté royal du 17 juin 1997 qui réglemente l'agrément des marchands et des éleveurs de chiens.

Les contrôles vétérinaires ont lieu au poste d'inspection de la frontière par laquelle les envois sont introduits sur le territoire de l'Union européenne. En cas de transports routiers, ces contrôles sont effectués aux postes frontaliers allemands ou autrichiens. En revanche, en cas de transports aériens, ils sont effectués au poste d'inspection de l'aéroport de Bruxelles National à Zaventem. Ces contrôles sont effectués par les vétérinaires de mon département. À ce jour, mes services n'ont reçu aucune communication des postes d'inspection frontaliers selon laquelle les chiots destinés aux importateurs cités — ou d'ailleurs à tout autre importateur — étaient malades, blessés, sales ou transportés dans des conditions en infraction aux dispositions sur le bien-être des animaux.

Au contraire, les vétérinaires de contrôle à Zaventem ont signalé que les animaux étaient toujours en bonne santé, que les caisses servant à leur transport étaient spacieuses, propres, pourvues d'une alimentation en eau, manipulées avec soin et qu'aucun cas d'animal blessé n'avait été constaté.

Lorsque l'importation vers l'Union européenne est autorisée, conformément à la législation européenne, les envois sont soumis à un contrôle aléatoire non discriminatoire effectué par les services compétents. Tant les services vétérinaires de mon département que les services de police et de douane ont le droit et le devoir d'effectuer des contrôles par sondage pendant le transport et à l'arrivée.

En ce qui concerne les deux importateurs cités, ces contrôles aléatoires à l'arrivée ont été effectués à plusieurs reprises. Or, jamais les services de contrôle n'ont constaté la présence d'animaux malades, mal soignés ou détenus dans de mauvaises conditions d'hygiène.

Par ailleurs, je rappelle que la législation prévoit une vaccination obligatoire contre la rage et la maladie de Carré, uniquement pour les chiens âgés de plus de trois mois. Cependant, il est pratiquement impossible pour un vétérinaire de déterminer l'âge d'un jeune chien au jour près, l'usure des dents due à l'âge n'étant pas encore visible. De plus, du point de vue physique, il existe d'énormes différences selon les races. Aussi, lorsque les documents délivrés par les services vétérinaires du pays d'origine mentionnent l'âge de trois mois, âge charnière pour la vaccination, et sont accompagnés du certificat de vaccination, il n'y a pas lieu de contester l'âge de ces animaux.

La fraude constatée à laquelle vous vous référez dans votre intervention concerne principalement la falsification de l'origine des chiots : des chiots provenant d'Europe de l'Est sont devenus des chiots belges en vue de leur exportation vers la France. Cette falsification s'est opérée avec la complicité des vétérinaires praticiens des importateurs. Cependant, un vétérinaire habilité, conformément à la loi, à délivrer des certificats est également impliqué. Les procédures disciplinaires ont immédiatement été entamées. À aucun moment, les vétérinaires de mon département n'ont été mêlés à cette fraude.

Une plainte régulièrement formulée est que les chiots développent d'autres maladies après leur acquisition. Il est toutefois faux de prétendre que les chiots provenant de l'Europe de l'Est sont de moindre qualité. Au contraire, les vétérinaires officiels liés à mes services ont déclaré à plusieurs reprises qu'il s'agissait de chiots de très bonne qualité qui, en outre, apprécient manifestement la présence de l'homme.

Pour ce qui est des plaintes relatives aux fraudes fiscales, et partiellement celles concernant les faux en écriture, elles ne sont pas du ressort des services de mon département. Ces derniers peuvent uniquement mettre leurs connaissances et leur expérience professionnelle au service des enquêteurs compétents en la matière, ce qui est le cas.

J'en viens à ma conclusion. En premier lieu, les fraudes à l'identification n'ont pas eu d'influence sur le bien-être des chiens. Dès cet été, ces fraudes seront totalement impossibles grâce à l'instauration de l'identification obligatoire, qui s'appliquera également aux importations de chiens. Le problème sera donc prochainement totalement réglé.

En deuxième lieu, une instruction judiciaire est actuellement en cours, mais mes services ne disposent pas de l'ensemble des informations y afférentes.

En troisième lieu, mes services contestent formellement les rumeurs selon lesquelles les chiens en provenance de Slovaquie seraient maltraités ou en moins bonne santé que les chiens élevés en Belgique.

M. le président. — La parole est à M. Philippe Charlier.

M. Ph. Charlier (PSC). — Monsieur le président, je remercie le ministre de sa réponse, qui est tout à fait complète. J'attire toutefois son attention sur le fait que de nombreuses plaintes émanent aujourd'hui de personnes qui achètent des chiens dans des chenils paraissant pourtant jouir d'une certaine réputation. Je me réjouis de la manière dont les services du ministre ont réagi et du fait que les plaintes ont été prises en compte.

Je me permets cependant d'insister pour que l'âge des chiens soit bien vérifié. Il s'agit d'un critère majeur. En effet, si l'âge de trois mois est incertain parce qu'il est invérifiable, le risque d'importation illégale est réel.

Je me réjouis également du fait que le principe du tatouage ait été adopté, ce qui permet une excellente identification. Cette mesure s'inscrit dans le cadre de l'application de la loi sur le bien-être des animaux.

Un certain nombre de pas doivent encore être accomplis dans l'application de cette loi. Celui qui vient d'être fait est important et pourra, je crois, mettre fin à un certain nombre d'abus.

Je demande au ministre et à ses services d'être attentifs à toute une série de chenils qui s'ouvrent aujourd'hui dans des conditions parfois inacceptables et de veiller à vérifier sur place comment les choses se passent. Les clients ne peuvent pas toujours se rendre compte des conditions de vie des animaux à l'intérieur du chenil.

Seuls vos services, monsieur le ministre, sont habilités à le faire. J'espère que vous les rendrez attentifs à cette situation, afin que les choses soient bien claires dans tous les chenils en Belgique.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER VAUTMANS AAN DE MINISTER VAN AMBTENARENZAKEN OVER «DE VERDELING VAN DE KREDIETEN VAN DE REGIE DER GEBOUWEN»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. VAUTMANS AU MINISTRE DE LA FONCTION PUBLIQUE SUR «LA RÉPARTITION DES CRÉDITS DE LA RÉGIE DES BÂTIMENTS»

De voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vautmans.

Het woord is aan de heer Vautmans.

De heer Vautmans (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de verdeling van de kredieten voor 1998 van de Regie der Gebouwen roept talrijke vragen op.

Een eerste vraag heeft betrekking op het fysiek programma voor de rijkswacht. Ik heb vice-eerste minister Tobback hierover zopas ondervraagd.

Onlangs ontving de minister van Ambtenarenzaken een schrijven van de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over het voorstel van fysiek programma voor de rijkswacht voor 1998-1999.

In zijn voorstel omtrent de kredietverdeling voor de rijkswacht springt een ding in het oog: bij de kredieten voor Limburg staat een nul. Nul, dat is niets. Limburg ligt blijkbaar te ver van Vlaams-Brabant om te investeren, want voor Vlaams-Brabant wordt er voorzien in een krediet van 182 miljoen. Een vergelijking tussen het Vlaamse en het Waalse landsgedeelte leert ons dat Vlaanderen 260 miljoen zal ontvangen, Wallonië maar liefst 440 miljoen en Brussel 206 miljoen.

Ik ben geen voorstander van wafelijzerpolitiek, maar deze toestand lijkt mij toch bijzonder onevenwichtig. Zijn de behoeften in Limburg en in Vlaanderen op het vlak van rijkswachtinvesteringen dan zoveel lager dan in de rest van het land?

Voorts wil ik het hebben over de kredietverdeling voor de andere sectoren. Elk van de drie landsgedeelten mocht voor het eerste kwartaal voorstellen indienen voor een totaal van 366 miljoen frank. Op 13 februari 1998 keurde de minister de volgende kredieten goed: 385 miljoen voor Wallonië en 173 miljoen voor Vlaanderen. Na deze goedkeuring mochten de bevoegde diensten nog bijkomende voorstellen indienen. Wallonië diende hierop projecten in voor 56 miljoen en Vlaanderen voor 193 miljoen. Van deze bijkomende voorstellen werd voor Wallonië 160 miljoen goedgekeurd — dus 104 miljoen meer dan gevraagd — en voor Vlaanderen 153 miljoen — dus 40 miljoen minder dan gevraagd. De bevoordeling van Wallonië is duidelijk.

Bij de verdeling van de kredieten over de Vlaamse provincies, valt het op dat Limburg eens te meer wordt benadeeld. Limburg ontvangt nog geen vier miljoen op een totaal van ongeveer 80 miljoen voor uit te voeren werken. Ik geef toe dat Antwerpen eveneens niet veel meer dan vier miljoen ontvangt, maar toch. In het totaal krijgt Antwerpen 12 miljoen, Limburg 13 miljoen, Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen elk 36 miljoen en West-Vlaanderen maar liefst 48 miljoen.

Een vergelijking van de ingediende projecten brengt ontstellende verschillen aan het licht tussen Vlaanderen en Wallonië. Alle Vlaamse projecten zijn ingediend, alle dossiers zijn beoordeeld en hebben het visum van de Inspectie van Financiën en de comptabiliteit. Van de Waalse projecten zijn de dossiers alles behalve uitvoerbaar. Voor bijna alle dossiers ontbreekt het visum van de Inspectie van Financiën en de comptabiliteit.

De minister keurt theoretische bedragen goed voor Wallonië. Hij geeft hen hiermee echter dode mussen als geschenk. De dossiers zijn immers onuitvoerbaar. Het Vlaamse geld wordt echter wel ter beschikking gesteld van Wallonië. Hiermee ontkent de minister de realiteit.

Ik vernam graag de reactie van de minister over dit duidelijke wanbeleid van zijn kabinet. Ik verwacht ook een antwoord op de volgende vragen.

Hoe lang zullen Limburg en Vlaanderen nog worden benadeeld? Waarom wordt er aan Wallonië zoveel meer geld toebedeeld dan aan Vlaanderen? Om welke redenen worden projecten die concreet alles behalve in orde zijn, verkozen boven dossiers die volledig in orde zijn en waaraan reeds de nodige visa en vastleggingsnummers werden toegekend?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Flahaut.

De heer Flahaut, minister van Ambtenarenzaken. — Mijnheer de voorzitter, wanneer men het fysiek programma op korte termijn bekijkt en enkel voor één federaal departement, kan dit leiden tot de foutieve interpretatie van een ongelijke kredietverdeling. De diverse bouwprojecten in de federale departementen verlopen niet gelijktijdig in de verschillende gewesten en zeker niet in de provincies. Ik zal de heer Vautmans de tabellen ter beschikking stellen waaruit blijkt dat er een evenwichtige verdeling is tussen de verschillende gewesten, als men het programma op lange termijn bekijkt.

Voor de vastleggingen van de Regie der Gebouwen voor 1998 zal er tegen het einde van het jaar een evenwichtige verdeling tussen de gewesten worden verwezenlijkt.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Vautmans.

De heer Vautmans (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik neem de minister op zijn woord en geef hem rendez-vous op het einde van het jaar.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER GORIS AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «HET VERBOD TOT WAPENDRACHT VAN DE BIJZONDERE VELDWACHERS»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. GORIS AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «L'INTERDICTION DE PORT D'ARMES PAR LES GARDES-CHAMPÊTRES PARTICULIERS»

De voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Goris.

Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, we vernamen via het maandelijks tijdschrift *Wild — Jacht & Natuur* van de koninklijke Sint-Hubertusclub van België dat de minister een wetsontwerp voorbereidt dat de bestaande wapenwet moet vervangen en waarin hij voorziet in de afschaffing van artikel 62 van het Veldwetboek, dat bepaalt: «De bijzondere veldwachters mogen gewapend zijn met geweren van meer dan één schot.»

Als motivatie voor deze afschaffing wordt aangehaald dat de bewapening van deze wachters wordt geregeld door de gewestelijke jachtdecreten. Het Vlaams Instituut voor de Bijzondere Veldwachter meldt echter dat noch in de jachtwet van 28 februari 1882 noch in het jachtdecreet van 24 juli 1991 voor het Vlaams Gewest melding wordt gemaakt van de bewapening van de bijzondere veldwachter. Bovendien vallen de bijzondere veldwachters onder het Veldwetboek. Ze worden aangesteld op grond van artikel 61 van dit wetboek. De jachtwetten en -decreten omvatten slechts een deel van hun opdracht.

Artikel 61 van het Veldwetboek bepaalt immers: «In plattelandsgedeelten hebben openbare instellingen en bijzondere personen het recht bijzondere wachters aan te stellen om hun vruchten en gewassen, de vruchten en gewassen van hun pachters of huurders en hun eigendommen van welke aard ook te beschermen, als mede hun vis- en jachtrechten (bossen inbegrepen) te bewaken.»

Daarenboven worden de bevoegdheden van de bijzondere veldwachters eveneens geregeld door het Wetboek van Strafvordering.

Artikel 16 luidt: «De in artikel 203 van de nieuwe gemeentewet bedoelde veldwachters, de boswachters en de bijzondere veldwachters zijn, ieder van hen op het grondgebied waarvoor hij is beëdigd, belast met het opsporen van de wanbedrijven en overtreedingen tegen land- en boseigendommen. Zij maken processen-verbaal op tot vaststelling...»

Artikel 17 bepaalt: «De in artikel 203 van de nieuwe gemeentewet bedoelde veldwachters, de boswachters en de bijzondere veldwachters staan, als officier van de gerechtelijke politie, onder toezicht van de procureur des Konings, onverminderd hun ondergeschiktheid aan hun meerderen in het bestuur.»

Door de wetswijziging die de minister overweegt, zouden de bijzondere veldwachters, zijnde officieren van gerechtelijke politie, worden ontwapend. Op het gebied van bewapening zouden ze worden gelijkgesteld met de gewone burger. Zowel bij nacht als overdag zouden ze ongewapend het hoofd moeten bieden aan eventueel gewapende personen en benden die zich schuldig maken aan misdrijven tegen land- en boseigendommen, aan jachtdelicten, aan stroperij en andere milieudelicten. Dat het dragen van een vuurwapen een afschrikwekkend en preventief effect heeft, is toch een niet te verwaarlozen argument.

Nauwelijks twee weken geleden werd in ons land staatsvijand nummer één, Marc Dutroux, gevat dankzij het koelbloedige en doordachte optreden van een bijzondere veldwachter. De bewa-

pening van de boef enerzijds en van de bijzondere veldwachter anderzijds, kwam bij dit verhaal uitvoerig aan bod. Het zal de publieke opinie ongetwijfeld bijzonder sterk verrassen dat de minister deze waardevolle en goed opgeleide politiemensen in de nabije toekomst wil ontwapenen.

Ik had dan ook graag van de minister vernomen: of hij inderdaad van plan is om artikel 62 uit het Veldwetboek te lichten; of hij de argumenten van het Vlaams Instituut voor de Bijzondere Veldwachter dan zomaar overboord gooit; of hij intussen misschien overweegt, vooral dan na de recente gebeurtenissen in de bossen van Herbeumont, om zich te verzetten tegen het schrappen van het bewuste artikel 62?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Van Parys.

De heer Van Parys, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, over het statuut van de bijzondere veldwachters bestaan er blijkbaar een aantal misverstanden. Ik kan de heer Goris onmiddellijk geruststellen. Er werd nooit overwogen om de veiligheid van deze veldwachters in het gedrang te brengen door ze te ontwapenen. Artikel 62 van het Veldwetboek bepaalt dat bijzondere wachters gerechtigd zijn om geweren te dragen. De opheffing van artikel 62 zoals gepland in het voorontwerp, zou voor de bijzondere veldwachters normaal geen enkel praktisch effect ressorteren. Ik verklaar me nader.

De huidige wapenwet bepaalt nu reeds dat de regels inzake gunningsplicht niet van toepassing zijn voor de leden van de ordediensten die bij koninklijk besluit zijn aangeduid. Daaronder vallen zowel de politiediensten als de boswachters van de drie gewesten, maar de bijzondere veldwachters behoren niet tot deze groep. Inzake wapendracht vallen ze dus onder de gewone wetten; ze hebben dus een vergunning nodig om een verweerwapen te mogen dragen en moeten een wettige reden kunnen inroepen om een jacht- of sportwapen te dragen. Hun functie van bijzondere veldwachter is reeds een voldoende grond om deze vergunning te verkrijgen. Ze vormt de wettige reden voor het dragen van een jacht- of sportwapen. Artikel 62 van het Veldwetboek is in deze context dan ook volledig achterhaald.

Omtrent het statuut van bijzondere veldwachters bestaat blijkbaar heel wat onduidelijkheid en het bericht van hun nakende ontwapening heeft nogal wat onrust veroorzaakt. Artikel 62 vormt geen essentieel element en in de schrapping wordt overwogen in een poging om het oude Veldwetboek op te smukken. In het belang van de rechtszekerheid en in het kader van een veel meer omvattend voorontwerp tot herziening van de wapenwet, ben ik echter bereid artikel 62 van het Veldwetboek te handhaven zodat niet de minste onduidelijkheid kan bestaan. De veiligheid van de bijzondere veldwachters staat op die manier niet langer ter discussie.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de minister heeft overschot van gelijk om te opteren voor de rechtszekerheid en dus voor het behoud van artikel 62. Op die manier bewijst hij een dienst aan de bijzondere veldwachters die effectief vreesden voortaan bij nacht en ontij het bos te worden ingestuurd zonder vuurwapen. Dit antwoord zal de betrokkenen verheugen en hun motivatie voor het vervullen van hun opdracht ten goede komen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

We zetten onze werkzaamheden voort vanmiddag om 15 uur.

Nous poursuivrons nos travaux cet après-midi à 15 heures.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 10.55 uur.)

(La séance est levée à 10 h 55.)

SÉANCE DE L'APRÈS-MIDI — NAMIDDAGVERGADERING

PRÉSIDENTICE DE M. SWAELEN, PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 05.
De vergadering wordt geopend om 15.05 uur.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

Mme Dua, pour devoirs professionnels, et M. Jonckheer, en mission à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: mevrouw Dua, wegens ambtsplichten, en de heer Jonckheer, met opdracht in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

BOODSCHAPPEN

Kamer van volksvertegenwoordigers

MESSAGES

Chambre des représentants

De voorzitter. — Bij boodschappen van 7 mei 1998 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat overgezonden, zoals ze ter vergadering van 7 mei 1998 werden aangenomen:

Artikel 78

1° Wetsontwerp houdende wijziging van artikel 38 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 wat betreft de vrijwilligers van de Civiele Bescherming.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 8 mei 1998; de uiterste datum voor evocatie is maandag 25 mei 1998.

2° Wetsontwerp tot wijziging van de samengeordende wetten van 19 december 1939 betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 8 mei 1998; de uiterste datum voor evocatie is maandag 25 mei 1998.

Artikel 80

Wetsontwerp betreffende de radiocommunicatie van de hulp- en veiligheidsdiensten.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 8 mei 1998; de uiterste datum voor evocatie is woensdag 13 mei 1998.

Par messages du 7 mai 1998, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance du 7 mai 1998:

Article 78

1° Projet de loi portant modification de l'article 38 du Code des impôts sur les revenus 1992 en ce qui concerne les agents volontaires de la Protection civile.

— Le projet de loi a été reçu le 8 mai 1998; la date limite pour l'évocation est le lundi 25 mai 1998.

2° Projet de loi modifiant les lois coordonnées du 19 décembre 1939 relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés.

— Le projet de loi a été reçu le 8 mai 1998; la date limite pour l'évocation est le lundi 25 mai 1998.

Article 80

Projet de loi relative aux radiocommunications des services de secours et de sécurité.

— Le projet de loi a été reçu le 8 mai 1998; la date limite pour l'évocation est le mercredi 13 mai 1998.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Arbitragehof — Cour d'arbitrage

De voorzitter. — Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof aan de voorzitter van de Senaat kennis van het beroep tot vernietiging van de artikelen 26, 27 en 28 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 8 juli 1997 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1997, waarbij artikel 60bis, §§ 5 en 9, van het Wetboek der Successierechten wordt gewijzigd, ingesteld door de Ministerraad (rolnummer 1327).

En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat le recours en annulation des articles 26, 27 et 28 du décret du Parlement flamand du 8 juillet 1997 contenant diverses mesures d'accompagnement de l'ajustement du budget

1997, modifiant l'article 60bis, §§ 5 et 9, du Code des droits de succession, introduit par le Conseil des ministres (numéro du rôle 1327).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof aan de voorzitter van de Senaat kennis van:

1. de prejudiciële vraag over artikel 136 van het Wetboek van Strafvordering, gesteld door het Hof van Cassatie (rolnummer 1306);

2. de prejudiciële vraag over de artikelen 620 en 621 van het Gerechtelijk Wetboek, gesteld door het Hof van Beroep te Luik (rolnummer 1316).

En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat:

1. la question préjudicielle relative à l'article 136 du Code d'instruction criminelle, posée par la Cour de cassation (numéro du rôle 1306);

2. la question préjudicielle relative aux articles 620 et 621 du Code judiciaire, posée par la Cour d'appel de Liège (numéro du rôle 1316).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Centrale Raad voor het Bedrijfsleven

Conseil central de l'économie

De voorzitter. — Bij brief van 8 mei 1998 heeft de voorzitter van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven aan de Senaat overgemaakt, het advies van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven betreffende het opnemen van linaan en dichloorvos op de lijst van de actieve stoffen van bestrijdingsmiddelen die onderworpen zijn aan de milieutaks.

Par lettre du 8 mai 1998, le président du Conseil central de l'économie a transmis au Sénat, l'avis du Conseil central de l'économie relatif à la mention du lindane et du dichlorvos dans la liste des substances actives des pesticides passibles de l'écotaxe.

— Neergelegd ter griffie.

Dépôt au greffe.

Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en Nationale Arbeidsraad

Conseil central de l'économie et Conseil national du travail

De voorzitter. — Bij brieven van 5 maart en 5 mei 1998 zenden de voorzitters van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en van de Nationale Arbeidsraad, overeenkomstig artikel 4 van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen, het gezamenlijk verslag van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad omtrent de ontwikkeling van de werkgelegenheid en de loonkosten in België en in de referentielidstaten.

Par lettres des 5 mars et 5 mai 1998, les présidents du Conseil central de l'économie et du Conseil national du travail transmettent au président du Sénat, conformément à l'article 4 de la loi du 26 juillet 1996 relative à la promotion de l'emploi et à la sauvegarde préventive de la compétitivité, le rapport commun du

Conseil central de l'économie et du Conseil national du travail sur l'évolution de l'emploi et du coût salarial en Belgique et dans les États membres de référence.

— Neergelegd ter griffie.

Dépôt au greffe.

Economische overheidsbedrijven

Entreprises publiques économiques

De voorzitter. — Bij brief van 13 mei 1998 zendt de Ombudsdienst voor Telecommunicatie aan de voorzitter van de Senaat over, overeenkomstig artikel 46 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, zijn jaarverslag voor het werkingsjaar 1997.

Par lettre du 13 mai 1998, le Service de médiation pour les télécommunications transmet au président du Sénat, en application de l'article 46 de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, son rapport annuel pour l'exercice 1997.

— Verzending naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.

EVOCATIES — ÉVOCATIONS

De voorzitter. — De Senaat heeft bij boodschappen van 7 en 13 mei 1998 aan de Kamer van volksvertegenwoordigers ter kennis gebracht dat tot evocatie is overgegaan, op die datum, van:

1° Wetsontwerp betreffende de beslechting van fiscale geschillen.

— Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

2° Wetsontwerp betreffende de radiocommunicatie van de hulp- en veiligheidsdiensten.

— Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden.

Par messages des 7 et 13 mai 1998, le Sénat a informé la Chambre des représentants de la mis en œuvre, ce même jour, de l'évocation:

1° Projet de loi relative au contentieux en matière fiscale.

— Le projet de loi a été envoyé à la commission des Finances et des Affaires économiques.

2° Projet de loi relative aux radiocommunications des services de secours et de sécurité.

— Le projet de loi a été envoyé à la commission des l'Intérieur et des Affaires administratives.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

Wijzigingen

COMPOSITION DE COMMISSIONS

Modifications

De voorzitter. — Bij de Senaat zijn voorstellen ingediend tot wijziging van de samenstelling van sommige commissies:

1° In de Controlecommissie betreffende de verkiezingsuitgaven en de boekhouding van de politieke partijen:

zou de heer Istasse de heer Mouton als effectief lid vervangen.

2° In de Parlementaire Overlegcommissie:

zou de heer Istasse de heer Mouton als plaatsvervangend lid vervangen.

Le Sénat est saisi de demandes tendant à modifier la composition de certaines commissions :

1° À la Commission de contrôle des dépenses électorales et de la comptabilité des partis politiques :

M. Istasse remplacerait M. Mouton comme membre effectif.

2° À la Commission parlementaire de concertation :

M. Istasse remplacerait M. Mouton comme membre suppléant.

Geen bezwaar?

Pas d'opposition?

Dan is aldus besloten.

Il en sera donc ainsi.

VRAGEN OM UITLEG — DEMANDES D'EXPLICATIONS

Indiening — Dépôt

De voorzitter. — Het bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen :

1. van de heer Ph. Charlier aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de evolutie van de toestand in Burundi»;

2. van de heer Vautmans aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de financiële toestand van de horecasector».

Deze vragen worden naar de plenaire vergadering verzonden.

Le bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes :

1. de M. Ph. Charlier au ministre des Affaires étrangères sur «l'évolution de la situation au Burundi»;

2. de M. Vautmans au vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «la situation financière du secteur Horeca».

Ces demandes sont envoyées à la séance plénière.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Inoverwegingneming — Prise en considération

De voorzitter. — Aan de orde is de inoverwegingneming van voorstellen.

L'ordre du jour appelle la prise en considération de propositions.

De lijst van de in overweging te nemen voorstellen is rondgedeeld, met opgave van de commissies waarnaar het bureau van plan is ze te verzenden.

Leden die opmerkingen mochten hebben, gelieve die voor het einde van de vergadering te doen kennen.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, neem ik aan dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verzonden naar de commissies die door het bureau zijn aangeduid.

La liste des propositions à prendre en considération a été distribuée avec indication des commissions auxquelles le bureau envisage de les envoyer.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Sauf suggestions divergentes, je considérerai les propositions comme prises en considération et envoyées aux commissions indiquées par le bureau.

QUESTION ORALE DE M. HATRY AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR SUR «LA NON-APPLICATION DE LA RÉFORME DES STATUTS DE L'OFFICE BELGE DU COMMERCE EXTÉRIEUR»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HATRY AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «HET NIET-TOEPASSEN VAN DE NIEUWE STATUTEN VAN DE BELGISCHE DIENST VOOR DE BUITENLANDSE HANDEL»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Hatry.

La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le président, le ministre du Commerce extérieur se souviendra sans doute que mon groupe s'était prononcé contre la réforme des statuts de l'Office belge du Commerce extérieur, mise en vigueur par la loi du 24 juin 1997. Toutefois, à cette occasion, nous étions lui et moi d'accord sur un point, à savoir que tout dépendait du bon fonctionnement du comité exécutif ou de coordination. Le comité pouvait, par le veto de certains membres — provenant par exemple des régions —, l'empêcher de fonctionner correctement.

Or, la loi du 24 juin 1997 réformant l'O.B.C.E. est restée, à ce jour, lettre morte. Le nouveau conseil d'administration n'a pas été installé, le comité de coordination n'existe pas. Même si l'O.B.C.E. peut fonctionner sur la base des statuts antérieurs, cette situation compromet gravement la tâche de coordination de l'organisme. Elle est de nature à stimuler la guérilla par rapport à Export Vlaanderen et à l'Awex.

Que compte faire le vice-Premier ministre pour porter remède à cette impasse?

M. le président. — La parole est à M. Maystadt, vice-Premier ministre.

M. Maystadt, vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur. — Monsieur le président, la mise en place du conseil d'administration de l'O.B.C.E., dont la composition est déterminée par la loi du 24 juin 1997, implique que les diverses instances publiques ou privées concernées proposent leur représentants au ministre fédéral du Commerce extérieur.

Lors des discussions pour la constitution du conseil, il est apparu que le gouvernement flamand ne souhaitait pas, à ce stade, envoyer de représentant au conseil d'administration, à l'exception de M. Martin Van Houtte, directeur d'Export Vlaanderen. Celui-ci siègera non seulement au conseil d'administration de l'office mais aussi au comité de coordination, lequel pourra donc fonctionner correctement.

D'autres instances, tant publiques que privées, ont rencontré quelques difficultés dans la désignation de leur représentant au conseil d'administration. Toutefois, ces difficultés sont désormais aplanies. Cette phase est actuellement terminée.

Comme le prévoit la loi, un projet d'arrêté royal sera prochainement soumis au Conseil des ministres pour la mise en place du conseil et du comité de coordination.

M. le président. — La parole est à M. Hatry pour une réplique.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le président, je remercie le vice-Premier ministre de cette réponse. Signifie-t-elle que le gouvernement flamand et le V.E.V. ont, tous deux, levé leurs objections?

M. le président. — La parole est à M. Maystadt, vice-Premier ministre.

M. Maystadt, vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur. — Monsieur le président, j'ai indiqué dans ma réponse que le gouvernement flamand n'avait pas

souhaité désigner à ce stade de représentant au conseil d'administration, à l'importante exception du directeur d'Export Vlaanderen.

M. Hatry (PRL-FDF). — Qu'en est-il du Vlaams Economische Verbond?

M. Maystadt, vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur. — À ce stade, le V.E.V. n'a pas désigné de représentant.

M. Hatry (PRL-FDF). — Il s'agit donc d'un organe totalement incomplet et déséquilibré. J'en suis désolé.

M. Maystadt, vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur. — Le comité de coordination sera complet. Ce ne sera vraisemblablement pas le cas du conseil d'administration.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

QUESTION ORALE DE MME DARDENNE AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «LE VOTE PAR PROCURATION DANS LE CADRE D'UNE CONSULTATION POPULAIRE»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW DARDENNE AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «HET STEMMEN BIJ VOLMAGT BIJ EEN VOLKSRAADPLEGING»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Dardenne.

La parole est à Mme Dardenne.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le président, on ne peut que se féliciter de l'existence de procédures qui améliorent la participation des citoyens aux prises de décisions qui les concernent. Parmi celles-ci, la consultation populaire communale qui est organisée par l'arrêté royal du 10 avril 1995. Or, cet arrêté royal ne dit rien du vote par procuration dans le cadre de cette consultation. Il n'y a pas de disposition légale expresse qui interdise le vote par procuration. Certes, la consultation populaire n'a pas un caractère obligatoire pour les citoyens. Il n'empêche que certains d'entre eux ne peuvent exercer leur droit de vote, alors qu'ils le souhaitent, pour des raisons qui sont aussi bien fondées que les raisons admises dans le cas du vote obligatoire.

Puisque l'on veut aujourd'hui renforcer les procédures démocratiques et entendre au mieux les citoyens, il me paraîtrait opportun que le vote par procuration puisse avoir lieu lors d'une consultation populaire.

Monsieur le vice-Premier ministre, pouvez-vous me communiquer l'état actuel de la législation à ce propos et sur quel texte on se fonderait pour interdire ce type de vote? Par ailleurs, à qui incombe la décision d'autoriser ou de refuser le vote par procuration en matière de consultation populaire?

M. le président. — La parole est à M. Tobbacq, vice-Premier ministre.

M. Tobbacq, vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur. — Monsieur le président, les articles de la nouvelle loi communale et de la loi provinciale qui concernent respectivement la consultation populaire communale et la consultation populaire provinciale ne créent en effet pas la possibilité de voter par procuration lors de ladite consultation. Cette possibilité n'est pas prévue par l'arrêté royal du 10 avril 1995 fixant les dispositions particulières relatives à la procédure d'organisation d'une consultation populaire communale.

Aucune loi ou arrêté n'interdit formellement le vote par procuration dans le cas d'une consultation populaire provinciale ou communale.

Il relève de la compétence du législateur de rendre possible, le cas échéant, le vote par procuration lors d'une consultation populaire provinciale ou communale.

À ce sujet, j'attire l'attention de Mme Dardenne sur les discussions en cours au sein de la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique de la Chambre des représentants en relation avec la consultation populaire. Une initiative parlementaire pourrait être prise dans le cadre de cette discussion. Je ne préjugerai pas des réactions qui pourraient se produire à cet égard au sein des différents groupes de la Chambre.

Enfin, je voudrais observer que le vote par procuration tel qu'il est organisé par l'article 147bis du Code électoral ne peut être dissocié de l'obligation de vote — cette obligation n'existe pas, à ce jour, pour la consultation populaire — et qu'il est très strictement réglementé. Si l'on introduisait le vote par procuration lors de consultations populaires, j'estime qu'afin de garantir le déroulement sérieux de cette consultation, le vote par procuration devrait ici également être strictement réglementé, le cas échéant, en reprenant les conditions fixées par l'article 147bis précité.

M. le président. — La parole est à Mme Dardenne pour une réplique.

Mme Dardenne (Écolo). — Monsieur le président, je remercie le vice-Premier ministre de sa réponse qui est relativement éclairante.

Vous avez, monsieur le vice-Premier ministre, largement répondu à la première question. En revanche, sur la deuxième question, puis-je conclure que tout ce qui n'est pas interdit est autorisé? Vous m'avez dit que le législateur devait mettre les choses au point, mais, en l'occurrence, si une consultation populaire était organisée, qui pourrait éventuellement autoriser ou refuser le vote par procuration?

M. Tobbacq, vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur. — J'ai fait mon possible pour répondre très clairement à cette question, madame. J'attire tout d'abord votre attention sur le fait que nous ne sommes pas dans le domaine des interdictions. Dans cette matière, il est donc faux d'affirmer que tout ce qui n'est pas interdit est autorisé; là n'est pas la question.

Je dirais plutôt que tout ce qui n'est pas réglé en matière électorale doit l'être, ne fût-ce que pour garantir la qualité démocratique de ce genre d'opération. Pour bien faire, la consultation populaire devrait être reprise et réglée dans le Code électoral. Celui-ci est très strict et détaillé: il détermine par exemple la longueur du cordon auquel est attaché le crayon. Il importe que tous ces détails soient réglés de manière précise. Il devrait en être de même pour les votes par procuration qui ne peuvent être laissés à l'appréciation des uns et des autres.

J'ai donc clairement répondu à votre question en disant que ni la loi ni la Constitution ne s'opposent au vote par procuration, à condition que la loi règle cette matière, par exemple en l'introduisant, comme je l'ai suggéré, dans l'article 147bis du Code électoral qui règle la procuration pour les élections courantes.

Mme Dardenne (Écolo). — On ne peut donc pas imaginer que, dans la situation actuelle, un bourgmestre autorise ce vote par procuration, à condition de respecter les données du vote obligatoire décrit dans l'article 147, puisqu'il s'agit d'une consultation communale?

M. Tobbacq, vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur. — Un bourgmestre ou un conseil communal ou toute personne qui veut organiser une consultation populaire, a le droit de le faire; nous vivons tout de même dans un pays démocratique. Cependant, cette opération ne serait pas garantie par la loi. Dans le cadre de la loi Vande Lanotte, par exemple, le vote ne peut actuellement pas se faire par procuration.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER STAES AAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN PENSIOENEN OVER «DE KWALITEIT VAN DE MOEDERMELK»

QUESTION ORALE DE M. STAES AU MINISTRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS SUR «LA QUALITÉ DU LAIT MATERNEL»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Staes.

Het woord is aan de heer Staes.

De heer Staes (CVP). — Mijnheer de voorzitter, niemand zal betwisten dat, in principe, moedermelk als babyvoeding veruit te verkiezen is, weliswaar in de veronderstelling dat met die moedermelk niets bijzonders aan de hand is. De Belgische moedermelk blijkt echter de meeste dioxines te bevatten, niet alleen van alle landen van Europa, maar zelfs van de hele wereld. Belgische gepoolde melk bevat 24 tot 28 picogram dioxine per gram melkvet. Bij een beperkt onderzoek in 1996 vond het VITO zelfs waarden van 27,3 tot 43,2 picogram dioxine per gram vet. Een Nederlands onderzoek in 1994 wees uit dat een dagdosis moedermelk of 700 ml, tussen 840 en 2 226 picogram dioxine bevat. Dit is een belangrijke overschrijding van de ADI-waarden die 20 picogram per dag aangeven als grens voor een baby van 5 kg. Daar zitten ze dus 42 tot 111 keer boven en in Nederland ligt de dioxinevervuiling dan nog een stuk lager dan bij ons.

Koemelk met meer dan 5 picogram dioxine per gram melkvet wordt uit de markt gehaald en vernietigd. Als in België moedermelk in dozen zou worden verkocht dan zou men die meteen uit de handel moeten nemen. Dioxines en andere gifstoffen zoals furanen, PCB's en gechlororeerde pesticiden zijn schadelijk, zeker voor baby's met een beperkt lichaamsgewicht. Ze worden opgestapeld in het vet, wat de risico's beperkt, maar ze verdwijnen niet. Bij vroegtijdig geboren baby's ligt dat anders: ze hebben vrijwel geen vet. De dioxines dringen dan ook meteen door in de hersenen, de lever, de nieren en het ruggenmerg. Het relatief voordeel van moedermelk in vergelijking met koemelk of dozenvoeding gaat aldus totaal verloren.

In samenwerking met de Universiteit van Amsterdam heeft professor Paul Schepens van de UIA bij de minister een project ingediend dat erop gericht is binnen een termijn van twee jaar een techniek te ontwikkelen om de dioxines te verwijderen uit afgekolde moedermelk die bestemd is voor prematuren of zieke baby's. De Hoge Raad voor de Gezondheid had het project aanvankelijk afgewezen wegens «niet prioritair», maar wijzigde achteraf zijn houding en heeft inmiddels het project al enige tijd goedgekeurd. De minister verklaarde op 5 maart jongstleden in de Senaat dat hij zijn steun verbond aan de uitspraak van de raad. Intussen heeft hij het project echter nog niet definitief goedgekeurd zodat het in het gedrang komt. Ik vermoed verdragingsmanoeuvres waarvan de oorzaak deze keer niet dient te worden gezocht in budgettaire redenen.

De lobby van de voorstanders van het gebruik van moedermelk is daar mede de oorzaak van, hoe paradoxaal dit ook mag klinken. Ze zou inderdaad elk project dat de kwaliteit van de moedermelk ondersteunt of verbetert, moeten toejuichen. Deze lobby huldigt echter het fundamentalistische principe, overgewaaid uit de Verenigde Staten, dat aan moedermelk sowieso niet mag worden geraakt. Ik deel de mening van de Vereniging voor Begeleiding en Bevordering van Borstvoeding dat moedermelk uiterst belangrijk is en te verkiezen boven alle andere babyvoeding en dat daarom alles in het werk moet worden gesteld om de kwaliteit van de moedermelk te garanderen. Die garantie is er vandaag niet. Derhalve is het UIA-project, waarvoor onder meer ook Roemeense vorsers werden aangetrokken, heel belangrijk. Blind fundamentalisme is niet alleen volstrekt uit den boze, maar is zelfs totaal onverantwoord.

Is het de bedoeling van de minister het UIA-project eerlang goed te keuren en de druk van een lobby die verblind is door principes, in het belang van de volksgezondheid, naast zich neer te leggen?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Colla.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de voorzitter, een goede twee jaar geleden kwamen professor Schepens en een paar van zijn collega's mij spreken over een mogelijk onderzoeksproject waarbij moedermelk zou worden gezuiverd niet alleen van dioxines, waarvan ik het gevaar reeds meermaals heb onderstreept, maar ook van PCB's en zware metalen. De doelstelling leek mij meer dan verantwoord, omdat de gezuiverde moedermelk vooral zou worden gebruikt voor de voeding van prematuren. In België en ook in Nederland is er inderdaad een hoge graad van dioxine in de moedermelk aanwezig. Helaas zijn we op dat vlak koplopers. Omdat prematuren geen vetlaag hebben — om het eenvoudig uit te drukken — komt de vervuiling rechtstreeks in het centrale zenuwstelsel en in de organen terecht. Ik vond en vind dit dus een valabele onderzoeksdoelstelling.

Wel wil ik opmerken dat de Hoge Raad voor de Gezondheid zelf niet over kredieten beschikt om onderzoek te financieren. Dit misverstand kom ik in de hele discussie geregeld tegen. De Hoge Raad voor de Gezondheid kan mij enkel advies geven en mij zeggen of een onderzoek al dan niet valabel is. Ik heb met professor Schepens dan ook dezelfde procedure afgesproken als met alle anderen die mij een onderzoek voorstellen dat mij belangrijk en valabel lijkt. Ik heb hem dus gezegd dat ik zijn project aan de Hoge Raad voor de Gezondheid zou voorleggen en indien deze raad het project als valabel zou beoordelen, ik daarvoor kredieten zal vrijmaken. Op het departement van Volksgezondheid beschikken we immers over 170 miljoen per jaar, die we aan het Fonds voor Medisch Wetenschappelijke Navorsing overmaken. Vroeger werden de kredieten gewoon doorgestort, sinds enkele jaren probeer ik vanuit Volksgezondheid op dit gebied prioriteiten te bepalen. Zo heb ik besloten dat ten minste 20 miljoen naar het onderzoek naar diabetes moet gaan en dat ook een deel van het geld aan onderzoek naar hart- en vaatziekten moet worden besteed.

In dit dossier is er iets dat mij op de zenuwen werkt. Ik vraag mij namelijk af welke redenen, naast de strikt wetenschappelijke, er in dit dossier nog allemaal meespelen. Of dit project er komt of niet, heeft niets met mijn houding te maken, integendeel. Het duurt echter zeer lang voor ik een advies krijg. Blijkbaar heeft dit te maken met allerlei proceduregevechten.

Allereerst vroeg de sectie van de Hoge Raad voor de Gezondheid die zich hiermee bezighoudt, bijkomende informatie, omdat ze twijfelde of het onderzoek wel nuttig was. Professor Schepens beweert dat hij die informatie in november 1997 heeft gegeven. De betrokken sectie beweert niets te hebben gekregen. Er zou een probleem zijn met het secretariaat. Op mijn aandringen werd via het kabinet in januari van dit jaar de bijkomende informatie verstrekt. Deze wordt nu onderzocht. In een brief laat de voorzitter van de sectie mij weten dat hij nog niet zeker is en twee experts wil raadplegen. Daar heb ik niets op tegen. Ik zeg dit maar om duidelijk te maken dat ik de zaak niet blokkeer. Ik erken dat moedermelk iets zeer kostbaars is, maar ik sta niet aan de kant van degenen die zich tegen dit project verzetten omdat moedermelk uitsluitend bestemd is voor babyvoeding en er geen druppel moedermelk mag verloren gaan.

Ik vraag nu dat de Hoge Raad voor de Gezondheid mij zo snel mogelijk met wetenschappelijke argumenten aantoonde of het hier gaat om een valabel project. Als het antwoord positief is, zal ik onmiddellijk aan de verantwoordelijke van het Fonds voor Medisch Wetenschappelijke Navorsing mededelen dat een deel van het budget van 1,5 miljoen aan de financiering van dit onderzoek zal worden besteed.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Staes voor een repliek.

De heer Staes (CVP). — Mijnheer de voorzitter, ik ga ervan uit dat de minister over de nodige instrumenten beschikt om te eisen dat een advies binnen een bepaalde termijn wordt verleend als een

zaak te lang aansleept. Natuurlijk is het gemakkelijker om een beslissing te nemen wanneer er een advies op tafel ligt. Het probleem is echter dat buitenlandse wetenschappers werden aangetrokken om dit onderzoek te doen. Deze mensen kunnen niet blijven wachten tot een of andere raad die maanden geleden al een advies had moeten geven, uiteindelijk tot een besluit komt. De raad kent weliswaar geen kredieten toe, maar hij heeft wel de taak om het wetenschappelijke belang van het onderzoek in te schatten. Hij moet toch weten dat dit niet kan blijven aanslepen.

De voorzitter. — Het woord is aan minister Colla.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de voorzitter, ik beschik niet over wettelijke instrumenten om de raad te verplichten om binnen een bepaalde termijn een advies te verlenen. Als het advies te lang uitblijft, kan ik ofwel een beslissing nemen zonder een advies af te wachten, ofwel aan andere experts een advies vragen. Ik hoop nu evenwel echt binnen de kortst mogelijke tijd een bijkomend en definitief advies te krijgen. Ik begrijp de spanning die bij de indieners begint op te lopen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE MME LIZIN AU MINISTRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS SUR «LE 'PROJET FAGNART' RELATIF À LA RÉPARATION DES ERREURS MÉDICALES»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN PENSIOENEN OVER «DE VOORSTELLEN-FAGNART IN VERBAND MET HET VERGOEDEN VAN MEDISCHE FOUTEN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Lizin.

La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le président, le dernier cas d'erreur médicale à l'hôpital de la Citadelle relance le problème de la responsabilité civile médicale.

On sait qu'à ce propos, des initiatives ont été menées dans le milieu universitaire.

Le gouvernement s'en préoccupe-t-il? Le ministre peut-il nous donner sa position par rapport aux derniers travaux du groupe Fagnart?

M. le président. — La parole est à M. Colla, ministre.

M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions. — Monsieur le président, la question de Mme Lizin est courte mais la réponse est complexe et délicate.

De huidige situatie is alleszins niet bevredigend, noch voor de patiënten, noch voor de geneesheren. Voor de patiënt is de procedure te lang en te kostelijk, hij weet vaak niet tot wie zich te wenden. Dat heeft onder meer te maken met het statuut van de geneesheer. De grootste moeilijkheid voor de patiënt is dat hij het bestaan van een fout moet bewijzen en ook het verband tussen fout en schade.

Voor sommige categorieën van geneesheren heeft de huidige situatie als belangrijkste nadeel dat ze hoge verzekeringspremies moeten betalen.

De werkgroep-Fagnart heeft bij mijn weten nog geen echte oplossingen voor deze problemen uitgewerkt. Wel vraagt hij bijvoorbeeld een vergoedingsfonds, dat voor drievierden zou worden gefinancierd door de ziekenhuizen, die die kosten allicht verhalen op de patiënten en artsen, en voor een vierde door zorgverstrekkers uit de ambulante sector, zoals artsen, tandartsen,

paramedici, verpleegkundigen enzovoort. De werkgroep is van mening dat er geen fout moet worden bewezen en dat een bewijs van schade volstaat. De betrokkene krijgt dan automatisch een vergoeding uitbetaald.

Op het werkstuk in zijn huidige vorm kan alvast de aanmerking worden gemaakt dat er niet is uitgemaakt of de burgerlijke aansprakelijkheid van de geneesheer of van een andere zorgverstrekker nu ja dan neen vervalt. Dat had mijns inziens zeker moeten gebeuren. Ten tweede spreekt hij zich uit voor een forfaitaire en geplafonneerde vergoeding. Ten derde schaft hij het subrogatierecht van de mutualiteiten zo maar af. Slotsom bij het voorstel is dat de patiënt wel gemakkelijker wordt vergoed, maar dat de hospitalisatie- en andere kosten, die de mutualiteit tot nu toe op de betrokkene of de verzekeringsmaatschappij kan verhalen, voortaan ten laste vallen van de gemeenschap en van de ZIV-begroting. Dat zijn mijn bedenkingen bij de huidige voorstellen van de werkgroep.

Om tot een oplossing te komen zijn volgende zaken van belang. We zijn nu zo goed als rond met een ontwerp over de patiëntenrechten. De laatste overlegondes worden afgewerkt, waarna ik met het ontwerp naar de Ministerraad en naar het Parlement kan gaan. Dat ontwerp geeft de patiënt volledige inzage in zijn medisch dossier. Hij zal aan de hand daarvan beter kunnen beoordelen of er inderdaad een fout werd gemaakt.

Ten tweede krijgt de patiënt recht op informatie: bij onomkeerbare ingrepen moet de patiënt schriftelijk worden geïnformeerd over de noodzaak van de ingreep en over de mogelijke risico's. Voor de geneesheer heeft dat het voordeel dat de patiënt achteraf geen verhaal meer kan indienen. Het ontwerp bepaalt voor de patiënt dat hij met kennis van de risico's zijn toestemming voor de ingreep moet geven.

Ten derde zegt het ontwerp dat de patiënt zich voor ingrepen in een ziekenhuis, tot het ziekenhuis moet wenden. Het ziekenhuis moet dan op zijn beurt een regeling treffen met de behandelende geneesheer. De patiënt weet dan tenminste tot wie zich te richten. Het geheel van het ontwerp biedt dus zowel voor de patiënt als voor de geneesheer een verbetering ten opzichte van de huidige situatie.

Het belangrijkste probleem dat nog moet worden opgelost is dat van de burgerlijke aansprakelijkheid. Wat moet er gebeuren als zich abnormale nevenwerkingen voordoen zonder dat er sprake is van een fout? Van zodra het ontwerp over de patiëntenrechten is afgewerkt, zal ik aan de betrokken werkgroep van ambtenaren van de ZIV-administratie, kabinetsmedewerkers, juristen, geneesheren en patiëntenorganisaties vragen die problemen aan te pakken waarvoor noch het wetsontwerp, noch de werkgroep-Fagnart een oplossing hebben gegeven.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER LOONES AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE MENSENRECHTEN IN TURKIJE»

QUESTION ORALE DE M. LOONES AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LES DROITS DE L'HOMME EN TURQUIE»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Loones.

Minister Colla antwoordt namens zijn collega.

Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, de verhouding van het Westen met Turkije wordt vertroebeld door de manifeste schending van mensen- en volkerenrechten door het Turkse regime.

De georkestreerde intimidatiecampagne tegen al wie zich kritisch durft op te stellen tegenover het regime heeft dinsdag geleid tot de moordaanslag op advocaat Akin Birdal, vooraanstaand en edel voorzitter van de Turkse mensenrechtenorganisatie IHD.

Waarnemers van Amnesty International en het coördinatiecomité Stop de oorlog tegen het Koerdische volk zijn ervan overtuigd dat deze aanslag het rechtstreekse gevolg is van de sfeer van verdachtmaking en leugenachtige berichtgeving over de activiteiten van mensenrechtenactivisten in het algemeen en over Akin Birdal in het bijzonder.

Het Westen hecht terecht groot belang aan goede relaties met het strategisch en economisch belangrijke Turkije. De westerse regeringen hebben derhalve de plicht nauw toe te zien op de eerbiediging van mensen- en volkerenrechten in Turkije.

De laffe moordaanslag op de man die symbool staat voor de mensenrechten in Turkije moet een aanleiding zijn om de houding tegenover Turkije te verscherpen.

De waarnemers verwachten van de Belgische regering dat ze een passende houding aanneemt. Ze suggereren onder meer een scherpe veroordeling van de moordaanslag met de eis dat er een duidelijk onderzoek komt naar de schuldigen en naar de opdrachtgevers. Ze verwachten een verbod van alle wapenverkoop aan Turkije. Aan de economische samenwerking moeten strikte voorwaarden worden verbonden omtrent het respect voor de mensenrechten, er moet een opening worden gemaakt voor onderhandelingen tussen het Turkse regime en de PKK, uiteraard onder voorwaarde van een strikt staakt-het-vuren.

Hoe beoordeelt de minister van Buitenlandse Zaken de Turkse mensenrechtensituatie en de aanslag op Akin Birdal?

Is de minister bereid de maatregelen te nemen die door de waarnemers werden gesuggereerd?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Colla.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de voorzitter, evenals de Europese Unie en haar lid-staten laat België geen gelegenheid onbenut om in zijn betrekkingen met derde staten te wijzen op de noodzaak een maximale inspanning te doen op het vlak van de eerbiediging van de mensenrechten. Dat is ook met Turkije het geval.

België heeft zich reeds woensdagmorgen 13 mei volledig aangesloten bij de verklaring die door het Britse EU-voorzitterschap werd afgelegd met betrekking tot de aanslag op advocaat Akin Birdal.

Luidens deze verklaring wordt met verslagenheid en verbijstering kennis genomen van de schietpartij en veroordeelt de Europese Unie deze laffe aanslag.

Inzake de maatregelen die de heer Loones voorstelt, zegt de minister van Buitenlandse Zaken het volgende. België heeft deze moordaanslag veroordeeld. Wat de Belgische wapenuitvoer betreft, wordt elke aanvraag van een derde staat aan een nauwkeurig en minutieus onderzoek onderworpen ten einde te vermijden dat door ons land uitgevoerd wapentuig zou worden gebruikt om de mensenrechten te schenden. Ons land laat geen enkele gelegenheid voorbijgaan om overal in de wereld bij de betrokken autoriteiten aan te dringen op de eerbiediging van de mensenrechten. Net als de mensenrechtenkwestie in het algemeen, staat het Koerdisch vraagstuk steeds hoog op de agenda van onze bilaterale contacten met Turkije. We veroordelen het terrorisme en dringen er bij de Turkse autoriteiten op aan dat er een geweldloze en politieke oplossing wordt gegeven aan het Koerdische vraagstuk, waarbij de territoriale integriteit en de eenheid van Turkije worden gevrijwaard. België pleit tevens voor een maximaal respect voor de mensenrechten.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1997-1998
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1997-1998

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een repliek.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, het verheugt ons dat de Belgische regering zich heeft aangesloten bij het protest. We beseffen uiteraard dat dit ene feit geen fundamentele verandering kan teweegbrengen in de Belgische en Westerse politiek ten opzichte van Turkije.

Door het veroordelen van deze moordaanslag bewijst België op een symbolische manier dat het respecteren van de mensenrechten als een ernstige zaak moet worden beschouwd. Woorden en daden staan soms ver van elkaar. De verklaringen die in het Parlement worden afgelegd, worden niet altijd weerspiegeld in wat er op het terrein gebeurt.

We zullen ongetwijfeld de kans krijgen hierover met de minister van Buitenlandse Zaken van gedachten te wisselen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. PH. CHARLIER AU MINISTRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL SUR «LE REMPLACEMENT DES TRAVAILLEURS BÉNÉFICIAIRE D'UNE INTERRUPTION DE LEUR CARRIÈRE PROFESSIONNELLE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER PH. CHARLIER AAN DE MINISTER VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID OVER «DE VERVANGING VAN WERKNEMERS MET LOOPBAANONDERBREKING»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Philippe Charlier.

La parole est à M. Philippe Charlier.

M. Ph. Charlier (PSC). — Monsieur le président, le remplacement d'un travailleur interrompant sa carrière professionnelle pour une durée de trois mois posait de nombreux problèmes pratiques aux entreprises: difficulté de trouver une personne chômeuse complète indemnisée, dans les délais légaux impartis, pour une courte période. Le gouvernement a alors pris une initiative heureuse: permettre le remplacement d'un travailleur interrompant sa carrière professionnelle pour une période de trois mois par un travailleur intérimaire. Il semble toutefois que les interprétations divergent quant à savoir si le travailleur intérimaire choisi doit lui-même être chômeur complet indemnisé.

Mes questions sont les suivantes.

Premièrement, le remplaçant, outre le fait qu'il soit travailleur intérimaire, doit-il également avoir le statut de chômeur complet indemnisé?

Deuxièmement, si la réponse est positive à la première question, à quel moment doit-il justifier du statut de chômeur complet indemnisé?

Troisièmement, si le remplaçant doit, à la fois, être travailleur intérimaire et avoir été chômeur complet indemnisé, ne s'agit-il pas d'un recul par rapport à la volonté de départ d'ouvrir plus largement le choix du remplaçant lorsque l'interruption de carrière est de courte durée?

Quatrièmement, si la réponse à la première question est négative, des instructions précises ont-elles été données aux administrations concernées en ce sens afin d'éviter cette polémique?

M. le président. — La parole est à Mme Smet, ministre.

Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes. — Monsieur le président, ma réponse sera brève.

Les possibilités d'employer des travailleurs intérimaires vont être élargies à toutes les interruptions de carrière, quelle qu'en soit la durée.

De plus, il n'est pas requis d'être chômeur. La seule obligation est de s'inscrire dans une société de travail intérimaire.

M. le président. — La parole est à M. Philippe Charlier pour une réplique.

M. Ph. Charlier (PSC). — Madame la ministre, vous confirmez donc qu'il n'est pas nécessaire d'être chômeur complet indemnisé et que ce type d'emploi s'offre à tous les intérimaires ?

M. le président. — La parole est à Mme Smet, ministre.

Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes. — C'est exact.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VERGOTE AAN DE MINISTER VAN LANDBOUW EN DE KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN OVER «DE DRALENDE HOUDING VAN DE REGERING INZAKE DE AANPASSING VAN DE WET VOOR HET BETEUGELEN VAN BETALINGSACHTERSTANDEN»

QUESTION ORALE DE M. VERGOTE AU MINISTRE DE L'AGRICULTURE ET DES PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES SUR «LA LENTEUR MISE PAR LE GOUVERNEMENT À ADAPTER LA LOI SUR LA PRÉVENTION DES RETARDS DE PAIEMENT»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vergote.

Het woord is aan de heer Vergote.

De heer Vergote (VLD). — Mijnheer de voorzitter, wanneer een onderneming in de Europese Unie niet meer aan haar financiële verplichtingen kan voldoen, is dat in één op vier gevallen omdat haar klanten te laat betalen. In België ondervinden vooral de KMO's daarvan nadeel. In een tijd waarin sommige multinationals andere streken verkiezen om hun activiteiten te ontplooiën en we rekenen op onze KMO's om de werkgelegenheid in stand te houden en uit te breiden, is het zeker aangewezen dit probleem te verhelpen. Bovendien wees een enquête onlangs uit dat 21 % van de Europese ondernemingen internationaal zaken zou willen doen als ze een middel hadden om hun klanten in andere landen van de Europese Unie, sneller te laten betalen.

Op Europees vlak is een richtlijn in voorbereiding. De Europese Commissie, het Europees Parlement en de Raad van ministers hebben een wet voorgesteld die betalingsachterstanden binnen de perken moet houden en wanbetalers straffen kan opleggen. De ontwerprichtlijn zou de volgende beginselen bevatten: het vastleggen van een betalingstermijn van maximaal 21 dagen, een Europese minimumrente bij overschrijding, zowel bij privé- als overheidsondernemingen, en de toepassing binnen de Europese Unie van het principe dat de goederen eigendom blijven van de verkoper tot betaling.

Ik heb hieromtrent de volgende vragen.

Ook in België lijden veel KMO's onder de te late betaling en het gebrek aan juridisch kader om ontsporingen te beteugelen. Bestaan hierover cijfers ?

De Europese Commissie wil deze richtlijn aangenomen zien in april 1999. Wat belet de federale overheid eerder over te gaan tot implementatie ervan in de federale wetgeving ?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Pinxten.

De heer Pinxten, minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen. — Mijnheer de voorzitter, eerst en vooral wens ik te onderstrepen dat ik als federaal KMO-minister de bekommernis van de heer Vergote volkomen deel.

Aangezien op het Belgische niveau geen officiële cijfers beschikbaar zijn verwijs ik naar cijfers van de Europese Commissie. Deze hebben betrekking op alle ondernemingen en niet enkel op KMO's. Uit deze cijfers blijkt dat de gemiddelde contractueel vastgestelde betalingstermijn in België in 1996, 43 dagen bedroeg terwijl het Europees gemiddelde 39 dagen was. De gemiddelde betalingsachterstand in dagen bedroeg voor België in 1996, 20 dagen tegenover een Europees gemiddelde van 15 dagen. Deze cijfers komen uit het verslag van de Europese Commissie over betalingsachterstanden bij handelstransacties.

Wat de vraag betreft naar de implementatie van de principes van de ontwerprichtlijn in het Belgisch recht kan ik de heer Vergote meedelen dat de federale regering reeds enkele initiatieven heeft genomen.

Ten eerste, volgens artikel 101 van de nieuwe faillissementswet van 8 augustus 1997 is in de faillissementsprocedure het contractueel eigendomsvoorbehoud tegenstelbaar geworden. Dit betekent dat de goederen eigendom blijven van de verkoper tot de volledige betaling.

Ten tweede heeft de regering op de KMO-Ministerraad van 25 april 1997 het wetsontwerp van de minister van Justitie tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek inzake de summieri rechtspleging om betaling te bevelen, goedgekeurd. Dit wetsontwerp past de procedure aan om de schuldeiser de mogelijkheid te bieden sneller en eenvoudiger betaling te laten vorderen van laattijdige betalers.

De Raad van State heeft intussen advies uitgebracht. Het wetsontwerp zal, na aanpassing van dit advies, opnieuw worden voorgelegd aan de Ministerraad voor een tweede lezing en voor definitieve goedkeuring. Daarna zal het in het Parlement worden ingediend.

Ten derde bestaat in België reeds jaren een wettelijk vastgestelde minimumrente op betalingsachterstanden van 7 % die verschuldigd is nadat de laattijdige betaler door de schuldeiser werd aangemaand.

Het is essentieel dat een wettelijk vastgelegde, maximale betalingstermijn uniform is in alle Europese lidstaten, zo niet ontstaat er concurrentievervalsing, wat niet de bedoeling is. Ik stel vast dat 60 % van de Belgische ondernemingen contractueel een betalingstermijn van ten minste 30 dagen toekent. Dit belet evenwel niet dat we moeten waken over het respect voor en de afdwingbaarheid van de betalingstermijnen. Met het oog hierop zullen mijn bevoegde collega's en ikzelf toezien op een snelle en correcte omzetting van de richtlijn en op de harmonisering van de betrokken bepalingen in de verschillende lidstaten van de Europese Unie, wat essentieel is in een interne markt. Ik hoop echter dat men begrijpt dat de regering hierop niet kan vooruitlopen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DEVOLDER AAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN OVER «DE INVOERING VAN DE SOCIALE IDENTITEITSCAART VOOR AMBULANTE HULPVERLENERS»

QUESTION ORALE DE M. DEVOLDER AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES SUR «L'INTRODUCTION DE LA CARTE D'IDENTITÉ SOCIALE POUR LES PRESTATIONS DE SOINS AMBULANTS»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Devolder.

Het woord is aan de heer Devolder.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de voorzitter, minister De Galan en minister Smet hebben vorige week lof geuit over de invoering van de SIS-kaart. Er blijven echter nog vele vragen. Bij hulpverleners groeit de ongerustheid over de praktische toepassing ervan. Op 18 december 1997, 19 februari 1998 en 19 maart 1998, heb ik tijdens mondelinge vragen gewezen op concrete moeilijkheden die kunnen opduiken. Tot nu toe werd nog steeds geen oplossing voorgesteld.

Wat zal er gebeuren met ambulante hulpverleners zoals thuisverplegers? Hoe zullen grote thuisverpleegcentra met veel rondrijdend personeel moeten werken? Zal elk personeelslid dat de baan opgaat met een mobiel leestoeel worden uitgerust? Hoe zwaar zullen de investeringen in deze sector wegen?

Er is ook nog steeds geen oplossing gevonden voor het probleem wanneer de SIS-kaart op hetzelfde tijdstip op verschillende plaatsen moet zijn.

Graag kreeg ik een antwoord op de volgende vragen.

Binnen welke termijn zal de SIS-kaart voor ambulante hulpverleners worden ingevoerd? Op welke manier zal dat gebeuren? Zullen hiervoor mobiele toestellen worden gebruikt? Binnen welke termijn zullen deze worden ingevoerd? Zal ondertussen het oude systeem parallel met het nieuwe bestaan? Welke meerkosten zal dit meebrengen? Welke oplossing wordt naar voren geschoven wanneer de kaart op hetzelfde tijdstip op verschillende plaatsen moet zijn bijvoorbeeld wanneer ze moet worden voorgelegd bij een arbeidscontrole terwijl ze gebruikt wordt voor boodschappen bij de apotheek of voor formaliteiten in een of andere instelling?

De voorzitter. — Het woord is aan minister De Galan.

Mevrouw De Galan, minister van Sociale Zaken. — Mijnheer de voorzitter, ik sta hier weer voor de maandelijkse aflevering van het SIS-kaartfeuilleton.

Zoals de heer Devolder weet, bepaalt artikel 37, laatste lid, van het koninklijk besluit van 22 februari 1998, houdende uitvoeringsmaatregelen voor de sociale identiteitskaart uitdrukkelijk dat naast de apothekers en de ziekenhuizen alle andere zorgverleners, inbegrepen de verpleegsters aan huis, de sociale identiteitskaart mogen gebruiken. Dit principe is thans definitief verworven.

Het was evenwel onmogelijk in één keer het gebruik van de SIS-kaart verplicht te maken voor de meer dan 100 000 zorgverleners in België. Er worden 350 000 kaarten per week aan de verzekerden uitgereikt. De ziekenfondsen bevoorraden eerst het meest stabiele deel van hun leden, te weten oudere mensen die minder geneigd zijn om te verhuizen. De regering heeft beslist dat het verplichte gebruik van de SIS-kaart in fasen zal gebeuren. In de eerste, thans lopende fase worden de zorgverleners die de derdebetalersregeling het meest toepassen, namelijk de apothekers en de ziekenhuizen, verplicht de kaart te gebruiken.

Tot het einde van 1998 mogen de apothekers evenwel de oude kleefstrookjes nog aanvaarden. Bij de apothekers van De Familie blijven de gegevens die worden ingevoerd, gedurende drie maanden geldig. Dit betekent dat een moeder die de kaart van één van haar kinderen niet bij zich heeft, gedurende drie maanden kan worden verdergehouden op basis van de gegevens die in de computer werden opgeslagen.

Het tijdschema voor de andere fasen hangt af van het resultaat van het overleg in de organen van het RIZIV. We willen dat het systeem succesrijk wordt en niet wordt geconfronteerd met een situatie als in Frankrijk, waar bij gebrek aan overleg het ambitieuze systeem enkel in Bretagne kan worden toegepast. Het initiatief voor het RIZIV-overleg gaat overigens uit van de potentieel betrokken sectoren. De sector van de thuisverpleging is blijkbaar één van de sectoren die voorstander zijn van het verplicht gebruik van de SIS-kaart. Ik zal hun verzoek dus gunstig benaderen.

Ik weet op het ogenblik nog niet of er aan een tegemoetkoming voor de aanschaf van apparatuur kan worden gedacht noch welke apparatuur er zal worden ingezet. Deze zaken zullen in gemeen-

schappelijk overleg worden onderzocht. De logopedisten en kinesitherapeuten zijn ook vragende partij. In afwachting dat al deze categorieën over de vereiste leesapparatuur beschikken, kunnen de kleefstrookjes worden verder gebruikt.

Elke categorie moet ook toegang kunnen hebben tot de veiligheidscode. Zorgverleners moeten toegang krijgen tot de beveiligde informatie die voor elke andere persoon geheim dient te blijven.

Monsieur Devolder, vous me dites ne pas encore avoir obtenu de réponses satisfaisantes aux autres questions que vous m'aviez posées il y a un mois ou deux. Elles portaient sur les possibilités de falsification. Tout un dossier a été établi au sein de la banque Carrefour et je vous le transmettrai bien volontiers. On y traite entre autres de certains choix qui ont dû être faits au niveau de la fiabilité des données, comme par exemple l'apposition ou non d'une photo. J'ai également reçu des lettres d'assurés sociaux qui s'interrogent sur la lisibilité des données concernant le chômage. Actuellement, sur la partie lisible de la carte, on ne trouve comme données que le nom, l'âge, le numéro d'identification de la sécurité sociale et le sexe représenté par un pictogramme — le symbole de l'homme ou de la femme —. La puce qui n'est lisible que par l'institution hospitalière ou par le pharmacien ne comporte que des données I.N.A.M.I., entre autres par exemple le statut V.I.P.O. ou V.I.P.O. Plus. Les clients présents dans la pharmacie ne verront donc plus à la couleur de la vignette quelle est l'appartenance de l'assuré ni son statut social.

À propos de la sécurisation de la carte, le test qui a été fait devant la presse n'a pu être pratiqué qu'au départ de cartes appartenant aux personnes présentes. En effet, le comité de surveillance de la banque Carrefour avait interdit que l'on utilise les données d'autres personnes. Vous vous rendez donc bien compte que le système de sécurisation est optimal, ce qui me paraît important. Si d'autres données étaient intégrées par la suite au niveau de la puce — je pense par exemple aux maladies chroniques — cela se ferait par un ajout spécifique au statut V.I.P.O. Ainsi, lorsque nous pourrions prendre en compte le ticket modérateur de certains médicaments remboursés seulement en catégorie B pour certains malades chroniques, le pharmacien pourra le lire automatiquement.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Devolder voor een repliek.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik heb begrepen dat er nog overleg komt met de sector van de thuisverpleging. Ik vrees dat de vele leestoeelinstellingen die moeten worden aangekocht, voor deze sector een zware investering zullen betekenen. Ik weet niet in hoeverre de overheid hiervoor een tegemoetkoming zal geven. Volgens de minister zal de vrije keuze gelden, maar dan moeten ook de kleefstrookjes gehandhaafd blijven.

Volgens de minister zal de apotheker de kaart kunnen scannen. Men mag echter niet vergeten dat de apotheek ook sluitings- en vacatiedagen heeft, ongeveer 10 % per jaar. Mensen zullen dus naar een andere apotheek moeten gaan. Er zullen ook problemen rijzen, omdat een kaart op twee plaatsen tegelijk moet zijn. Ik vrees dus dat voor bepaalde gevallen een parallel systeem gehandhaafd moet blijven.

Ik heb nog een bijkomende vraag en ik verontschuldig mij dat ik ze niet schriftelijk heb gesteld. In alle ziekenfondsen is er nu een zeer goede informatiefolder ter beschikking. Ik heb echter een discussie gehad over de kostprijs van de kaart bij verlies of diefstal. In het weekblad *Feiten* van de regering staat vermeld dat in het koninklijk besluit 250 frank als kostprijs is opgenomen. Dat zou neerkomen op een schandalig grote winst voor de ziekenfondsen. De minister heeft herhaald dat maar 100 frank zal worden gevraagd. In de folder staat echter gewoon vermeld dat bij diefstal, verlies of beschadiging het ziekenfonds tegen betaling voor een nieuwe kaart zorgt, maar zonder dat de prijs wordt vermeld. Ik had liever gezien dat expliciet het bedrag van 100 frank wordt vermeld.

De voorzitter. — Het woord is aan minister De Galan.

Mevrouw De Galan, minister van Sociale Zaken. — Mijnheer de voorzitter, ik wil nog kort even reageren op de laatste vraag van de heer Devolder. De prijs voor een nieuwe kaart bedraagt inderdaad 100 frank. Elke verzekerde zal bij zijn persoonlijke kaart een brief ontvangen met de gegevens die op de kaart zijn aangebracht, het recht op correctie en de prijs die hij moet betalen indien een nieuwe kaart noodzakelijk is. Ik bevestig dus dat de ziekenfondsen geen schandalige winst zullen kunnen maken.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. DESTEXHE AU MINISTRE DES
AFFAIRES SOCIALES SUR «LA PILULE VIAGRA»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DESTEXHE AAN
DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN OVER «DE
VIAGRA PIL»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Destexhe.

La parole est à M. Destexhe.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Monsieur le président, permettez-moi de suggérer à l'assemblée d'écouter attentivement la réponse que fera Mme De Galan à ma question, car il s'agit d'un sujet qui pourrait éventuellement un jour tous nous concerner.

Le Sildénafil, nom pharmaceutique du Viagra, a été expérimenté au départ pour soigner l'angine de poitrine. En 1993, les laboratoires Pfizer décident de tester leur produit en Grande-Bretagne. Si les malades traités pour troubles cardiaques ne présentent aucune amélioration de leur état, plusieurs d'entre eux signalent un heureux effet secondaire, à savoir la reprise d'une sexualité jusque là endormie en raison de leur état général.

Les laboratoires du groupe Pfizer ont alors inventé le Viagra, une jolie petite pilule bleue — tout un symbole — qui favorise la réponse individuelle aux stimuli sexuels.

Comme vous le savez, ce nouveau médicament fait fureur aux États-Unis. En effet, une semaine après son lancement, la pilule Viagra avait été prescrite 36 200 fois. Certains médecins signent jusqu'à vingt ou trente ordonnances par jour. À ce rythme, Viagra sera bientôt le médicament le plus vendu au monde.

Toute une série d'articles concernant le Viagra sont parus dans la presse belge. Selon *Le Vif-L'Express* — j'ignore d'où il tire ses chiffres dont j'aimerais connaître la provenance — plus de 200 000 Belges connaissent des défaillances sexuelles. Pouvez-vous les rassurer quant à la disponibilité de ce nouveau médicament sur le marché? Quel sera le délai d'attente? Faudra-t-il patienter 579 jours, durée moyenne de la procédure d'enregistrement d'un médicament?

Par ailleurs, quel sera le coût du Viagra? Comptez-vous inclure cette pilule dans la liste des médicaments remboursés?

M. le président. — La parole est à Mme De Galan, ministre.

Mme De Galan, ministre des Affaires sociales. — Monsieur le président, je voudrais dire à M. Destexhe que je ne puis apporter aujourd'hui de réponse définitive à ses préoccupations.

Vous m'avez interrogée, monsieur Destexhe, concernant le délai d'attente de 579 jours. Je vous rappelle que la problématique de l'enregistrement des médicaments relève du département de la Santé publique et que nous nous efforçons de raccourcir les délais. J'ajoute que, sur le plan européen, nous nous verrons contraints de mettre en œuvre l'ensemble des procédures — fixation des prix, enregistrement, transparence et remboursement s'il échet — dans un délai beaucoup plus court.

D'après les chiffres que vous citez et dont j'ai également pris connaissance dans la presse, 200 000 Belges pourraient être concernés. S'il apparaissait que ce nouveau médicament du

groupe Pfizer devait faire l'objet d'un remboursement par l'I.N.A.M.I., celui-ci ne pourrait être éventuellement proposé qu'après fixation du prix. Or, cette procédure de fixation du prix diffère selon que la firme qui produit le médicament décide de s'inscrire dans la filière non remboursable ou dans la filière remboursable. En effet, certaines marques font le choix de ne pas postuler le remboursement de leur médicament, et ce pour diverses raisons. Je reviendrai sur cet aspect du problème pour le Viagra. Si une firme choisit la filière du remboursement, le prix est alors fixé par la commission des prix des médicaments remboursables.

Il me revient qu'un commerçant peu scrupuleux — je ne sais pas dans quelle partie du monde cela s'est passé — avait posé sur son comptoir des pastilles bleues qui étaient peut-être des placebos. En moins d'une journée, il en avait vendu deux bocaux. Cela permet de penser que l'idée d'être aidé se révèle davantage efficace que le produit en question.

Le prix actuel du Viagra aux États-Unis est d'environ 10 dollars le comprimé, soit 360 francs belges ou 10 Euros.

Le système de sécurité sociale des États-Unis, qui est basé sur les H.M.O., est différent du nôtre. Il est structuré sur les assurances privées et ne prévoit donc aucune filière de remboursement. Les citoyens sont libres de s'assurer, mais la question du remboursement public ne se pose pas.

Votre dernière question, monsieur Destexhe, portait sur le point de savoir si je comptais inclure ce produit dans la liste des médicaments remboursés d'autorité. Je puis vous dire que jusqu'à hier soir la direction de la firme Pfizer ne comptait pas emprunter la filière du remboursement en Belgique. Elle a confirmé qu'elle adopterait la même attitude pour toute l'Europe, et ce pour des raisons tant éthiques que stratégiques.

Toutefois, si ce médicament présentait des propriétés ayant un effet positif pour la santé de la population, la question de son remboursement serait examinée et il pourrait éventuellement être inclus dans la liste des médicaments remboursables d'office en vertu de l'article 17 de l'arrêté du 2 septembre 1980. Mais comme je l'ai dit, à ma connaissance la firme ne compte pas suivre la filière du remboursement.

La question de l'enregistrement, quant à elle, ne se pose pas encore puisque la demande n'est pas encore effectuée.

Pour le surplus, je reste à votre disposition pour le suivi de ce dossier.

M. le président. — La parole est à M. Destexhe pour une réplique.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Monsieur le président, Mme la ministre pourrait-elle me dire de façon concrète dans quel délai minimal le médicament sera disponible en pharmacie en Belgique?

M. le président. — La parole est à Mme De Galan, ministre.

Mme De Galan, ministre des Affaires sociales. — Monsieur le président, si la filière du remboursement n'est pas suivie, le long périple habituel peut être évité, à savoir avis de l'I.N.A.M.I., du C.T.S.P., discussion relative à l'application du chapitre IV de la loi, après avis du médecin conseil, examen complémentaire, etc. Seule la procédure d'enregistrement au sein du ministère de la Santé publique doit être suivie, en vue d'un contrôle de la qualité et de la conformité de la notice par rapport au produit se trouvant dans la boîte. Cette question relève donc de l'accélération potentielle des procédures d'enregistrement au département de la Santé publique.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Quel délai peut-on donc envisager?

Mme De Galan, ministre des Affaires sociales. — Ce délai varie en fonction des travaux des experts. Je vous signale à cet égard que nous devons prochainement raccourcir les délais de façon draconienne car les directives européennes prévoient un délai de 120 jours maximum pour l'ensemble de la procédure. Nous sommes

donc loin des 578 jours, qui sont le chemin de croix à suivre pour certains spécialités. À l'heure actuelle, on peut donc compter sur 120 jours maximum pour la filière complète.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VAUTMANS AAN DE MINISTER VAN AMBTENARENZAKEN OVER «DE SAMENSTELLING EN DE WERKING VAN ZIJN KABINET»

QUESTION ORALE DE M. VAUTMANS AU MINISTRE DE LA FONCTION PUBLIQUE SUR «LA COMPOSITION ET LE FONCTIONNEMENT DE SON CABINET»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vautmans.

Het woord is aan de heer Vautmans.

De heer Vautmans (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de tantam zegt dat alle nota's, betreffende de Regie der Gebouwen, die van het kabinet van Ambtenarenzaken komen, in het Frans zijn opgesteld. Graag had ik van de minister vernomen hoeveel Nederlandstaligen en hoeveel Franstaligen er voor de Regie der Gebouwen op zijn kabinet werken. Worden de nota's enkel in het Frans opgesteld, zo ja om welke redenen?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Flahaut.

De heer Flahaut, minister van Ambtenarenzaken. — Mijnheer de voorzitter, naar mijn weten bestaat er geen reglementering inzake een taalevenwicht op de ministeriële kabinetten. De bepalingen hebben alleen betrekking op het aantal medewerkers, op hun verdeling per niveau en bijvoorbeeld een federale administratie.

Het is nutteloos problemen te creëren waar er geen zijn, en verlamme regels te willen invoeren. Mijn samenwerking met de Regie der Gebouwen van Brussel en van alle andere provincies verloopt sinds drie jaar heel gunstig. Elk jaar bezoek ik, tot tevredenheid van alle Franstalige en Nederlandstalige werknemers van de regie, met uitzondering van enkele knorrepotten, alle diensten. Mijn werkwijze is pragmatisch en vooral gericht op doeltreffendheid.

Op mijn kabinet werken Franstalige en Nederlandstalige medewerkers. Niet de onderlinge verdeling noch het aantal telt, wel het feit dat het werk wordt gedaan.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Vautmans voor een repliek.

De heer Vautmans (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik kreeg absoluut geen antwoord op mijn vraag. Die kan nochtans door het louter tellen van de koppen worden beantwoord. De minister blijft mij, waarschijnlijk bewust, het antwoord schuldig.

M. le président. — La parole est à M. Flahaut, ministre.

M. Flahaut, ministre de la Fonction publique. — Je répète que ce qui importe à mes yeux, c'est le résultat du travail accompli par le cabinet. Tant au niveau de la régie, des provinces, qu'au niveau central, je n'ai connaissance d'aucune plainte. Je n'accorde aucune importance au tam-tam et à la rumeur.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VERREYCKEN AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «HET TEKORT AAN OPVANGPLAATSEN IN GESLOTEN INSTELLINGEN VOOR JONGEREN»

QUESTION ORALE DE M. VERREYCKEN AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LE MANQUE DE PLACES DANS LES ÉTABLISSEMENTS FERMÉS POUR JEUNES»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Verreycken.

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, dezer dagen is weer eens gebleken hoe onvolmaakt de federalisering van de instellingen wel is. Bijzondere Jeugdzorg is namelijk een bevoegdheid van de gemeenschappen, terwijl justitie nog steeds federaal wordt gehouden. Onlangs bleek dat de Bijzondere Jeugdzorg nood heeft aan dubbel zoveel plaatsen in gesloten instellingen. Zelfs de zware criminaliteit wordt immers door steeds jongere daders begaan. Ik denk alleen al maar aan de Borgerhoutse Daltonbende, die berucht is voor bankovervallen en auto-diefstallen waarbij geen geweld wordt geschuwd en waarvan de gemiddelde leeftijd van de leden vijftien jaar is.

In Mol zijn 40 plaatsen voor jongens en in Beernem 20 plaatsen voor meisjes. Dit jaar werden er reeds 50 aanvragen tot opname geweigerd, waardoor de betrokken jongeren voor een termijn van maximum vijftien dagen naar een gewone gevangenis werden overgebracht.

De stemmen uit de vergoelijkende hoek dringen erop aan dat het verwijzingsbeleid op het aanbod van plaatsen wordt afgestemd. Mij lijkt het omwille van de bescherming van de maatschappij echter noodzakelijk om het aantal plaatsen op het aantal verwezen jongeren af te stemmen, waardoor ten minste het respect voor de jeugdrechtbanken niet wordt afgebroken of ondergraven.

Zal de minister van Justitie middelen ter beschikking stellen om het aantal opvangplaatsen in gesloten instellingen gevoelig te verhogen? Heeft hij met de Vlaamse minister voor Welzijn overlegd over diens visie, die schijnbaar niet tot einddoel heeft om het slachtoffer van jeugdcriminaliteit gerust te stellen?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Van Parys.

De heer Van Parys, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, ik zal senator Verreycken hetzelfde antwoord geven als volksvertegenwoordiger Laeremans.

Ik ben op de hoogte van de moeilijkheden die de Nederlandstalige jeugdmagistraten ondervinden bij het nemen van maatregelen tegenover jongeren die naar hen worden verwezen. De procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Antwerpen en de voorzitter van de Unie der Nederlandstalige Jeugdmagistraten hebben mij hun bezorgdheid hieromtrent meegedeeld.

Sedert de overheveling van de bevoegdheid inzake jeugdbescherming naar de Gemeenschappen, moeten deze zorgen voor de diensten en instellingen nodig voor het uitvoeren van de beslissingen van de jeugdrechters aangaande minderjarige delinquenten. Men stelt trouwens dezelfde problemen, zowel in de Vlaamse als in de Franstalige Gemeenschap vast. Ik verschuil me dan ook niet achter een bevoegdheidsafbakening.

Het probleem lijkt me dermate ernstig dat ik als minister van Justitie in deze zaak actief moet optreden. Ik heb dan ook initiatieven genomen en bestaande initiatieven verder uitgewerkt.

Volgende week maandag heb ik een onderhoud met Vlaams minister Luc Martens, die onder meer bevoegd is voor jeugdzorg, om na te gaan op welke manier wij het beleid op elkaar kunnen afstemmen. Ik heb hierover eveneens gesprekken gevoerd met mevrouw Onkelinx, de minister-president van de Franse Gemeenschap. Vorige week vrijdag heb ik het probleem ter sprake gebracht op de vergadering van het college van procureurs-generaal.

Er zal een overleg komen tussen de gemeenschappen, de gerechtelijke overheden en de bevoegde administraties. Dit overleg moet leiden tot een beter gebruik van de ter beschikking gestelde middelen om aan de noden te voldoen. Er moet ook een beter verwijzingsbeleid van de gerechtelijke overheden komen dat rekening houdt met het aanbod inzake diensten en instellingen.

Op initiatief van mijn voorganger is reeds gestart met een voortwerp van wet houdende hervorming van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming. De werkzaamheden hieromtrent gebeuren onder toezicht van een begeleidingscomité dat vanmiddag voor de derde keer bijeenkomt. Het is de bedoeling dat er eind dit jaar een eerste tekst wordt voorgelegd.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een repliek.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, de woordvoerder van minister Martens heeft in de media verklaard dat er helemaal geen probleem was. Aangezien er onderhandelingen bezig zijn, zijn er blijkbaar toch wel problemen.

Ik heb bedenkingen bij de opmerking van de minister dat er moet worden gestreefd naar een beter verwijzingsbeleid dat rekening houdt met het aanbod van de diensten en de mogelijkheden. Indien die redenering tot in het absurde wordt gevolgd en er geen opvangmogelijkheid meer is, kan er niemand worden verwezen. Het aanbod moet effectief worden verhoogd, zoniet zal het gezag van de jeugdrechter worden ondergraven.

De voorzitter. — Het woord is aan minister Van Parys.

De heer Van Parys, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, het is uiteraard niet de bedoeling de redenering tot in het absurde door te trekken. We moeten op de verschillende niveaus nagaan hoe het probleem kan worden opgelost. De gerechtelijke autoriteiten moeten bij hun verwijzingsbeleid rekening houden met de geboden mogelijkheden.

De essentie van mijn antwoord is dat er een overleg tot stand moet komen met de gemeenschappen, die ervoor moeten zorgen dat de nodige voorzieningen voorhanden zijn. Net zoals bij het akkoord inzake de slachtofferzorg moet worden onderzocht hoe de middelen op elkaar kunnen worden afgestemd ten einde tegemoet te komen aan de gesignaleerde problemen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE MME LIZIN AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LES ÉLECTIONS AU SEIN DE LA COMMUNAUTÉ MUSULMANE»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE VERKIEZINGEN BIJ DE MOSLIMGEMEENSCHAP»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Lizin.

La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le président, M. le ministre peut-il nous dire s'il estime possible la mise en œuvre d'un mécanisme permettant d'établir des instances plus ou moins démocratiques du culte musulman en Belgique?

Est-il exact qu'il envisage de le faire par le biais d'un arrêté royal?

Quelles seraient les garanties de démocratie présentées par ces instances?

Comment le ministre va-t-il s'assurer — et nous assurer — que ces instances ne tomberont jamais aux mains d'intégristes comme les Frères musulmans? Je songe aux Marocains, en termes de nationalité, mais ils peuvent très bien faire partie d'une internationale intégriste proche des thèses violentes.

L'arrêté royal prévoit-il un mécanisme de blocage dans cette éventualité?

Enfin, le ministre a-t-il consulté la Sûreté de l'État à ce propos? Le cas échéant, a-t-elle donné une quelconque appréciation?

M. le président. — La parole est à M. Van Parys, ministre.

M. Van Parys, ministre de la Justice. — Monsieur le président, depuis plusieurs années, nous essayons de trouver une solution pour reconnaître un organe représentatif du culte musulman en Belgique en exécution de la loi du 19 juillet 1974.

En mars dernier, mon prédécesseur a reçu un rapport de l'Exécutif des Musulmans de Belgique proposant l'organisation d'élections parmi les musulmans de Belgique, afin de constituer un organe représentatif en Belgique.

Lors de la tenue de la Conférence interministérielle pour la politique de l'immigration, le Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme a demandé la révision des textes légaux. La conférence a décidé que le ministre de la Justice prendrait, dans les plus brefs délais, les initiatives nécessaires en ce qui concerne la préparation de l'organisation des élections pour constituer cet organe.

Les textes indispensables sont à l'étude dans mes services. Il est évident que toute solution à ce problème devra respecter la constitution et notre État de droit. Tous mes services, y compris la Sûreté de l'État, sont consultés sur la question et suivent l'évolution de près. À cet égard, j'ai l'impression que les préoccupations exposées par Mme Lizin rejoignent celles de la Sûreté de l'État.

M. le président. — La parole est à Mme Lizin pour une réplique.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le président, je considère que le ministre a réellement mesuré le danger qui existe en la matière. En effet, dès le départ, l'organe représentatif risque d'être noyauté par des Frères musulmans et, sous un couvert démocratique, d'agir de façon antidémocratique.

Dès lors, monsieur le ministre, je ne puis que vous conseiller une extrême prudence: l'instauration d'un mécanisme s'impose afin d'arrêter le fonctionnement des instances démocratiques musulmanes qui auront été mises en place, si nous avions la certitude que celles-ci s'orientaient vers un soutien aux thèses les plus violentes. Cela me paraît très important pour les communautés en question qui, elles aussi, connaissent de très vives inquiétudes à cet égard.

M. Van Parys, ministre de la Justice. — Je tiendrai compte de tous les éléments du dossier et je mettrai certainement en évidence ceux que vous avez évoqués.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HOSTEKINT AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE RESULTATEN VAN HET ONDERZOEK NAAR RACISME IN HET LEGER»

QUESTION ORALE DE M. HOSTEKINT AU MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «LES RÉSULTATS DE L'ENQUÊTE SUR LE RACISME À L'ARMÉE»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Hostekint.

Het woord is aan de heer Hostekint.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de voorzitter, vorig jaar was er heel wat te doen over het racisme in het Belgisch leger. Directe aanleiding was het proces waarbij vier para's terechtstonden voor wandaden begaan tijdens de VN-vredesoperatie in Somalië in 1993. Met de veroordeling van een van de para's tot zes maanden gevangenisstraf voor een inbreuk op de wet op het racisme heeft het Krijgshof vorige week een historisch vonnis geveld.

Na de feiten van 1993 in Somalië werd luitenant-generaal Schoups vorig jaar al met een intern onderzoek belast. De minister liet tevens door het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding een onafhankelijk onderzoek uitvoeren over de mechanismen in het leger die tot daden van racisme kunnen leiden.

Het centrum ondervroeg 700 militairen. De resultaten van het onderzoek werden gisteren in het bijzijn van de minister aan de pers voorgesteld. De voornaamste bevinding is dat de krijgsmacht inzake het racistische gadachtengoed een perfecte afspiegeling is van de samenleving, maar dat er in het leger kernen van racisme bestaan en dat er zich meer situaties voordoen die tot afwijkend gedrag kunnen leiden. Het centrum formuleerde een reeks aanbevelingen die op korte termijn kunnen worden uitgevoerd, sommige zelfs binnen de maand.

Welke maatregelen overweegt de minister, of heeft hij reeds genomen, om de aanbevelingen van het centrum inzake de recrutering en opleiding van militairen uit te voeren? Welke conclusies verbindt hij aan de bevinding van het centrum dat het leger worstelt met zijn identiteit en dringend bijsturing nodig heeft, dat het zich, met andere woorden, moet diversifiëren en aanpassen aan de maatschappelijke evoluties?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Poncelet.

De heer Poncelet, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de voorzitter, zoals de heer Hostekint ongetwijfeld weet, heb ik niet gewacht op de resultaten van deze studie om maatregelen te treffen inzake de recrutering en opleiding van militairen. Aan de hand van de ervaringen opgedaan tijdens de operaties, wat we de «lessons learned» noemen, werd op continue en systematische wijze lessen getrokken en in toepassing gebracht. De detachementen die bij verschillende operaties werden ingezet, hebben daar zeer veel aan gehad.

Na de publicatie van foto's in een krant heb ik vorig jaar aan luitenant-generaal Schoups een verslag gevraagd over de recrutering, de selectie, de opleiding en de discipline in het leger. Op basis hiervan werd een actieplan opgesteld dat op het ogenblik ten uitvoer wordt gelegd en dat onder meer volgende punten bevat.

Ten eerste wordt sinds januari van dit jaar bij de recrutering en de selectie een persoonlijkheidstest afgenomen, de zogenaamde Californian Personal Identity Test.

Ten tweede wordt vanuit de eenheden feedback gegeven aan het Centrum voor Recrutering en Selectie, dat dus de efficiëntie van deze tekst kan nagaan.

Ten derde werden in de brigade paracommando opleidingsmodules ingevoerd gericht op vredesondersteunende operaties en waarin aandacht wordt besteed aan de *Rules of Engagement*, de houding tegenover de lokale bevolking en het oorlogsrecht.

Ten vierde wordt meer aandacht besteed aan *leadership* en methodologie bij de vorming van de kaders en de instructeurs.

Er werd, ten vijfde, een concept van «operationele mentaliteit» uitgewerkt dat volgende aspecten bevat: het psycho-sociale leiderschap, de groepscohesie en de werkvoltoening.

Ten zesde zullen er binnenkort officieren komen met de functie van raadgever inzake mentale operationaliteit.

Het is juist dat de studie van het centrum uitwijst dat de identiteitscrisis en de daarmee gepaard gaande demotivatatie zowel het leger als de individuele militair treffen. De evoluties die we de jongste tien jaar hebben meegemaakt, liggen aan de oorzaak hiervan. De internationale ontspanning na de val van de Berlijnse Muur heeft geleid tot een nieuwe wereldorde waarbij de rol van het leger grondig is herzien. De logica van de oorlog en de bescherming van het nationale grondgebied hebben plaatsgemaakt voor de logica van de vrede en voor de bewaring van de vrede tot ver buiten de nationale grenzen. Het imago van «vechtmachine» dat het leger uitstraalde, stemt niet meer overeen met de huidige opdrachten, meer bepaald met de vredesondersteunende missies.

Sinds enkele jaren is het leger dan ook een instelling in volle reorganisatie. Niet alleen de structuur van het leger verandert, maar ook de rol, de functie en de waarden. Het leger werd vroeger beschouwd als de bewaker van de instellingen en van de landsgrenzen, maar vandaag is deze band tussen de burgermaat-

schappij en het leger veel minder evident. Recente maatschappelijke evoluties zoals de mundialisering en de internationalisering hebben geleid tot een psychologische uitholling van het begrip «landsverdediging». In België komt daar nog bij dat het leger geconfronteerd wordt met de crisis in de Belgische instellingen, die «het laten afweten». De politieke klasse, het gerecht en de rijkswacht genieten niet langer het vertrouwen van de burgers. Dat dit een zware hypotheek heeft gelegd op de identiteitsbeleving van het leger als instelling is evident en kan zelfs intuïtief worden gevoeld.

Dit alles heeft uiteraard een weerslag op de individuele militair. Als lid van het leger beleeft hij of zij deze identiteitscrisis op een eigen wijze. Door de — in theorie — meer geprivilegieerde band met de Natie ondervindt de militair meer moeilijkheden dan de burgers om van de Natie iets positiefs te maken. Hij voelt zich een beetje het weeskind van de Natie en stelt zich massa's vragen. Welke functie heeft hij nog? In welk opzicht is hij nog nuttig voor de burgersamenleving van zijn land? Is het leger in het licht van de communautaire problematiek nog een nationaal symbool? Kan men nog spreken van een Belgisch leger?

De eerste aanbeveling van het centrum is dan ook dat deze identiteitscrisis zeer ernstig moet worden genomen. Daarbij wordt rechtstreeks verwezen naar het politieke niveau. Om deze identiteitscrisis op te lossen moet het politieke niveau samen met de legerleiding een nieuwe missiebepaling formuleren. De rol van het leger in binnen- en buitenland moet opnieuw worden gedefinieerd.

Het grote nationale debat dat ik vorig jaar met de voorzitter van de commissie voor de Landsverdediging van de Kamer aankondigde, kon dan ook op geen beter moment komen. Ik zal aan de leden van die commissie dan ook vragen om deze studie met de grootste aandacht te lezen en te analyseren alvorens binnen enkele dagen het debat aan te gaan over de rol, de functie en de taken van het leger van de toekomst. Ondertussen heb ik het initiatief genomen het rapport op te sturen aan de leden van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden van de Senaat. Zo kunnen ze rechtstreeks kennis nemen van de vaststellingen en conclusies van deze studie.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Hostekint voor een repliek.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de voorzitter, ik ben verheugd dat de minister de resultaten van het onderzoek niet heeft afgewacht om maatregelen te nemen.

De aanbevelingen van het centrum hebben in de eerste plaats betrekking op de opleiding, de recrutering en de voorbereiding van militairen op buitenlandse operaties. België neemt in juni deel aan een vredesoperatie in Bosnië. Zullen maatregelen die terzake worden genomen, een effect hebben bij deze missie?

Een twee concrete aanbeveling van het centrum is dat de militairen bij de recrutering een verklaring moeten ondertekenen waarin ze afzien van extreem rechts ideeëngoed. In het geval van niet-naleving moet direct worden ingegrepen. Is deze aanbeveling reeds geconcretiseerd?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Poncelet.

De heer Poncelet, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de voorzitter, ik heb de aanbevelingen pas gisteren gekregen. Het was dus moeilijk om binnen 24 uur alles reeds toe te passen. Ik kan echter bevestigen dat de eerste maatregelen reeds van toepassing zullen zijn wanneer onze militairen zullen worden ingezet in Bosnië.

De tweede aanbeveling ligt ter studie bij de generale staf; ik verwacht concrete voorstellen om deze aanbeveling zo snel mogelijk uit te voeren.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

PRÉSENTATION DE CANDIDATS
À LA COUR DE CASSATIONVOORDRACHT VAN KANDIDATEN
VOOR HET HOF VAN CASSATIE

M. le président. — Il va être procédé au scrutin pour la présentation de deux candidats à la deuxième, la quatrième et la sixième place vacante de conseiller à la Cour de cassation.

Le sort désigne M. Guy Charlier et Mme Milquet pour remplir les fonctions de scrutateurs.

Je vous propose, afin d'accélérer les opérations de vote, de procéder en un seul tour de scrutin à la présentation des premiers candidats aux trois places vacantes, et ensuite, en un deuxième tour de scrutin, à la présentation des deuxième candidats aux trois places vacantes, sous réserve évidemment d'éventuels ballottages.

Le document portant les noms des candidats aux mandats à pourvoir a été distribué sous le numéro 1-909/1.

Vous avez reçu une enveloppe contenant les bulletins de vote requis pour le premier tour de scrutin. Ils sont de couleur blanche pour le deuxième mandat vacant, jaune pour le quatrième mandat vacant et vert pour le sixième mandat vacant.

Vous recevrez ultérieurement une nouvelle enveloppe pour le deuxième tour de scrutin.

We moeten nu overgaan tot de geheime stemming voor de voordracht van twee kandidaten voor het tweede, het vierde en het zesde vacante ambt van raadshoor in het Hof van Cassatie.

Het lot wijst de heer Guy Charlier en mevrouw Milquet aan om de functie van stemopnemers te vervullen.

Ik stel u voor, teneinde de stemverrichtingen te bespoedigen, in één stembeurt te stemmen voor de voordracht van de eerste kandidaten voor de drie ambten, en vervolgens in een tweede stembeurt, voor de voordracht van de tweede kandidaten voor de drie vacante ambten, onverminderd eventuele herstemmingen.

Het gedrukte stuk met de lijst van de kandidaten voor de te begeven ambten werd rondgedeeld onder het nummer 1-909/1.

U hebt een omslag ontvangen die de nodige stembrieven bevat voor de eerste stembeurt. Deze zijn gedrukt op wit papier voor het tweede vacante ambt, op geel papier voor het vierde vacante ambt en op groen papier voor het zesde vacante ambt.

U zult nadien een nieuwe omslag ontvangen voor de tweede stemronde.

Premiers candidats. — Eerste kandidaten

M. le président. — Nous allons procéder à la présentation des premiers candidats.

À l'appel de son nom, chaque membre est prié de venir déposer ses bulletins dans l'urne.

Le vote commence par le nom de M. Erdman.

We gaan nu stemmen over de voordracht van de eerste kandidaten.

Ik moge elk lid verzoeken om bij het oproepen van zijn naam zijn stembriefjes in de stembus te komen deponeren.

De stemming begint met de naam van de heer Erdman.

— Il est procédé au scrutin.

Er wordt tot geheime stemming overgegaan.

M. le président. — Le scrutin est clos.

De stemming is gesloten.

Il conviendra sans doute au Sénat de reprendre la suite de son ordre du jour pendant que les scrutateurs dépouillent les bulletins.

De Senaat zal waarschijnlijk zijn agenda willen voortzetten, terwijl de stemopnemers de stembriefjes nakijken. (*Instemming.*)

Il en sera donc ainsi.

Dan is hiertoe besloten.

PROJET DE LOI PORTANT OBLIGATION QUANT AUX
INTÉRÊTS DÉBITEURS DUS SUR LES COMPTES
OUVERTS AUPRÈS DES ÉTABLISSEMENTS DE CRÉDIT
OU D'AUTRES PERSONNES MORALES*Discussion générale*

(Article 61.1 du règlement)

WETSONTWERP HOUDENDE VERPLICHTING OM
INFORMATIE TE VERSTREKKEN OVER DE DEBET-
RENTE OP DE BIJ KREDIETINSTELLINGEN OF
ANDERE RECHTSPERSONEN GEOPENDE REKENIN-
GEN*Agemene bespreking*

(Artikel 61.1 van het reglement)

M. le président. — Nous abordons l'examen du projet de loi.

We vatten de bespreking aan van het wetsontwerp.

Conformément à notre règlement, le texte amendé par la commission servira de base à notre discussion. (*Voir document n° 1-676/9 de la commission des Finances et des Affaires économiques. Session 1997-1998.*)

Volgens het reglement geldt de door de commissie geamendeerde tekst als basis voor de bespreking. (*Zie document nr. 1-676/9 van de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden. Zitting 1997-1998.*)

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. Hotyat (PS), rapporteur. — Monsieur le président, la discussion en commission ayant revêtu un caractère très technique à propos d'un amendement adopté par la Chambre, relativement à un projet de loi émanant de notre assemblée, suite à une initiative de M. Poty, et la commission s'étant accordée à l'unanimité sur un amendement au texte venant de la Chambre, je me permets de renvoyer à mon rapport écrit.

M. le président. — La parole est à M. Poty.

M. Poty (PS). — Monsieur le président, la commission des Affaires économiques a examiné ce projet de loi qui nous revenait de la Chambre après que celle-ci eut modifié plusieurs articles, pour la plupart de façon positive. L'article 3 a néanmoins été réexaminé et modifié par notre commission.

À la lumière des informations recueillies lors de l'audition des représentants des banques, organisée à l'initiative du président Hatry en commission des Affaires économiques, il me semble indispensable de souligner et de réaffirmer l'importance de ce projet de loi.

En effet, à la suite des déclarations de plusieurs banques, il apparaît que 20 % des clients utilisent chaque mois les facilités de caisse et sont donc concernés par ce projet de loi. La banque Bacob nous dit par exemple que, parmi ces 20 %, 78 % sont à découvert à moins d'un mois. Nous n'avons toutefois pas pu obtenir une information plus précise qui signalerait, notamment, le nombre de personnes qui se trouvent de façon récurrente en négatif et qui ne repassent en positif que pendant un ou deux jours, c'est-à-dire lorsqu'elles perçoivent leur pension, leur traitement ou leurs indemnités de chômage. Malgré tout, les éclaircissements qui nous ont été apportés étaient très intéressants et je remercie à nouveau le président Hatry d'avoir organisé cette réunion.

Cela étant dit, la modification que nous avons adoptée à l'unanimité en commission me semble aller dans le bon sens. En effet, elle répond à ce que nous avions voulu dès le début, au moment où cette proposition de loi était examinée par le Sénat, à savoir qu'il fallait envoyer une mise en garde à toutes les personnes se trouvant en négatif, et les rendre attentives quant au taux d'intérêt important engendré par ce découvert bancaire, et ce de

manière à les inciter à mettre le plus rapidement possible leur compte en positif. Ce signal d'alarme a également été reconnu par la Chambre.

En ce qui nous concerne, nous pensons qu'il ne convient pas d'envoyer tous les cinq ou dix jours un avertissement par voie d'extraits de compte supplémentaires aux clients concernés car ceux-ci risqueraient de voir les frais de gestion de leur compte augmentés.

L'unanimité qui s'est dégagée en commission est un point positif. En effet, l'information du client aura lieu, sans frais supplémentaires. La charge de la banque sera faible puisqu'elle ne sera pas contrainte d'introduire dans son système informatique un nombre important d'informations, dont le coût serait inévitablement supporté par le client.

Je remercie M. le président et tous les collègues de leur collaboration positive à la rédaction du nouveau texte. (*Applaudissements.*)

M. le président. — La parole est à M. Philippe Charlier.

M. Ph. Charlier (PSC). — Monsieur le président, l'obligation d'information des intérêts débiteurs dus sur les comptes à vue ouverts auprès des établissements de crédit est une nouvelle étape dans l'évolution des relations entre les organismes bancaires et leurs clients. Cette proposition a fait l'objet d'un certain nombre d'amendements de la Chambre qui, dans l'ensemble, ne soulèvent pas de problèmes majeurs, à l'exception de l'amendement relatif aux modalités et fréquence d'obligation d'information que la commission des Finances et Affaires économiques du Sénat a amendé de nouveau.

Avant d'examiner ce nouvel amendement de notre commission portant sur les modalités et la fréquence de l'information, je tiens à remettre la proposition dans son contexte.

À l'époque, en effet, nous avons constaté, et ce à la suite d'une enquête menée par *Test Achats* que la plupart des comptes à vue ouverts auprès des établissements de crédit présentent au moins une fois par an un solde débiteur. Pour un grand nombre, il s'agit d'une situation très occasionnelle et assez rare, parfois due à l'application des dates de valeur défavorables au client. Dans le cas des clients qui présentent régulièrement un solde débiteur, certains d'entre eux ne parviennent jamais à remettre leur compte en positif. Ce sont souvent des clients aux revenus modestes, mais parfois aussi des commerçants, des consommateurs à la merci d'accidents physiques ou financiers qui les plongent irrémédiablement dans une situation de dépendance vis-à-vis d'un établissement de crédit.

Il semble également, qu'à l'heure actuelle, beaucoup de clients se servent de plus en plus des possibilités de crédit offertes par les comptes à vue pour réaliser des achats ou paiements, mais cela sans vraiment être conscients du coût réel de ce qui est, en fait, un emprunt déguisé. Les consommateurs, et même les employés de banque, ignorent très souvent, si pas toujours, quel est le taux d'intérêt appliqué sur ces découverts. Or, il faut savoir que ces taux, à l'époque, atteignaient dans certaines banques jusqu'à 22%-24% sur une base annuelle, alors que les taux d'intérêts créditeurs, eux, sont limités aujourd'hui à moins de 3,5% pour les courts termes. En outre, quand ces taux étaient affichés, ils l'étaient sur une base journalière, et ce comme nous l'a précisé une représentante de La Poste, en commission, pour ne pas effrayer le client. C'est justement ce fait qui nous semblait inacceptable, inadmissible.

Avec M. Poty, nous avons dès lors voulu établir une obligation d'information, dès l'apparition du solde débiteur, quant à la charge financière qu'impliquait ce découvert. Nous avons proposé que ces taux soient indiqués sur chaque extrait de compte, et ce sur une base annuelle.

Pourquoi sur cette base? Dans un souci de clarté, de transparence, il nous a en effet semblé que cette notion était la plus explicite pour tous les consommateurs, espérant ainsi faire prendre conscience aux consommateurs de l'importance des conséquences financières liées à un découvert bancaire.

Avant de conclure, je tiens à revenir sur l'amendement qui a été voté en commission concernant les modalités et la fréquence de l'information.

La Chambre avait, en effet, imposé une limite de 2 000 francs de découvert. En dessous de cette limite, il n'y avait aucune obligation d'information, au-dessus une obligation d'information au moins une fois par semaine. Par ailleurs, si la situation devait durer plusieurs mois, l'information devait être communiquée au moins une fois par mois. Ces mesures allaient augmenter les frais de gestion des comptes et dès lors, et de manière évidente, ces frais se répercuteraient sur les clients.

Or, l'objet initial de la proposition d'obliger les établissements de crédit à informer les clients sur les taux appliqués à leur découvert bancaire, était motivée par la nécessité de mettre en place un mécanisme de protection sociale contre le surendettement de certaines personnes. Cette nécessité ne devait pourtant pas augmenter les tarifs pratiqués par les organismes financiers.

La commission a dès lors estimé — je pense que c'est positif — que l'information devait être donnée sur chaque extrait de compte et selon les modalités et la fréquence fixées par le client et son organisme financier, et ce dès l'apparition du découvert et jusqu'à la résorption de celui-ci.

Pour conclure, je tiens à vous dire au nom du PSC que nous sommes heureux que cette proposition ait pu aboutir. Nous sommes certains que, grâce à une meilleure information, elle permettra une meilleure prise de conscience des conséquences financières liées aux crédits. Il est important également de souligner que ces mesures permettront une plus grande concurrence entre les banques et dès lors entraîner une diminution des taux au profit des consommateurs les plus faibles. Je constate d'ailleurs que depuis le dépôt de cette proposition, les taux d'intérêts débiteurs dans certaines institutions financières se sont sensiblement réduits. Aujourd'hui, ces taux sont de l'ordre de 12% à 14%. Certes, cette diminution est conjoncturelle et est liée à l'évolution des taux d'intérêt, mais il me semble que ce débat a déjà permis une prise de conscience par le seteur financier de certains abus et une remise en question de ces tarifs exorbitants.

M. le président. — Plus personne ne demandant la parole, la discussion générale est close.

Daar niemand meer het woord vraagt is de algemene bespreking gesloten.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi amendé.

We stemmen later over het geheel van het geamendeerde wetsontwerp.

WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE PROVINCIEWET

Hervatting van de algemene bespreking

Aanvullend verslag

Artikelsgewijze bespreking

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT LA LOI PROVINCIALE

Reprise de la discussion générale

Rapport complémentaire

Discussion des articles

De voorzitter. — We hervatten de bespreking van het wetsvoorstel.

Nous reprenons l'examen de la proposition de loi.

Volgens het reglement geldt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking. (*Zie document nr. 1-742/7 van de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden van de Senaat na terugzending door de plenaire vergadering. Zitting 1997-1998.*)

Conformément à notre règlement, le texte adopté par la commission servira de base à notre discussion. (*Voir document n° 1-742/7 de la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives du Sénat après renvoi par la séance plénière. Session 1997-1998.*)

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

Mevrouw Van der Wildt (SP), rapporteur. — Mijnheer de voorzitter, door de wijziging van de provinciewet bij wet van 25 juni 1997 werd de functie van provincieontvanger ingesteld. Het parallelisme dat werd nagestreefd tussen de nieuwe gemeentewet en de gewijzigde provinciewet, werd op dit punt niet volledig gerealiseerd. Het was de bedoeling van mevrouw Leduc en de heer Vergote om met dit voorstel de mogelijkheid te scheppen dat een erkende vereniging zich borg stelt voor de provincieontvanger, waardoor hij zijn eigen middelen niet moet aanspreken.

Het wetsontwerp regelt ook de procedure ingeval van niet-betaling door de ontvanger van uitvoerbaar verklaarde bevelschriften. Op verzoek van de regering werd de oorspronkelijke tekst geamendeerd zodat de Bestendige Deputatie en niet de Provincieraad bevoegd wordt voor het uitvoerbaar verklaren van bevelschriften en voor het aanvaarden van contractuele bepalingen met de vereniging die zich borgstelt. Naar analogie met de gemeentewet zou deze laatste bevoegdheid moeten toekomen aan de toezichthoudende overheid.

Er zouden echter problemen kunnen rijzen wanneer de federale wetgever het domein van de voogdijregeling betreft. Bijgevolg heeft de commissie de amendementen eenparig goedgekeurd.

Op 23 april jongstleden heeft de plenaire vergadering van de Senaat het voorstel terug naar de commissie verwezen zodat met een correctie van het verslag kon worden ingestemd. Een bijkomend amendement dat ertoe strekt in artikel 2 de woorden «de Provincieraad» te vervangen door de woorden «de Bestendige Deputatie» werd eveneens goedgekeurd. Ten slotte werd het aldus gewijzigde voorstel unaniem door de commissie aangenomen.

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten en vatten we de artikelsgewijze bespreking aan.

Plus personne ne demandant la parole, la discussion générale est close et nous passons à l'examen des articles.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Artikel 113^{quater} van de provinciewet wordt aangevuld met de volgende leden:

«De provincieontvanger mag de zekerheidstelling vervangen door de hoofdelijke borgstelling van een vereniging, die bij koninklijk besluit erkend is.

Deze moet de vorm van een coöperatieve vennootschap aannemen en zich gedragen naar de voorschriften opgenomen in boek I, titel IX, afdeling 7, van het Wetboek van Koophandel; zij behoudt niettemin haar burgerlijk karakter.

Het besluit tot erkenning van de vereniging alsmede de goedgekeurde statuten worden bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

De vereniging kan de kas en de boekhouding controleren van de ontvanger voor wie zij zich borg heeft gesteld, mits de bestendige deputatie instemt met de contractuele bepalingen waarbij dit recht wordt gevestigd en met de wijze waarop dit recht wordt uitgevoerd.»

Art. 2. L'article 113^{quater} de la loi provinciale est complété par les alinéas suivants:

«Le receveur provincial peut remplacer le cautionnement par la caution solidaire d'une association agréée par arrêté royal.

Cette association doit revêtir la forme d'une société coopérative et se conformer aux dispositions du livre Ier, titre IX, section 7, du Code de commerce; elle n'en conserve pas moins son caractère civil.

L'arrêté d'agrément de l'association ainsi que les statuts approuvés sont publiés au *Moniteur belge*.

L'association peut contrôler l'encaisse et la comptabilité du receveur dont elle s'est portée garante, moyennant l'accord de la députation permanente sur les dispositions contractuelles établissant ce droit et ses modalités d'exercice.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. Artikel 113^{octies} van dezelfde wet wordt aangevuld met een nieuw lid, luidende:

«Indien de provincieontvanger weigert het bedrag van de regelmatige bevelschriften te betalen of zulks uitstelt, wordt de betaling vervolgd, zoals inzake directe belastingen, door de rijksontvanger, nadat de bestendige deputatie, die de ontvanger kan oproepen en hem vooraf kan horen indien hij zich aanmeldt, de bevelschriften uitvoerbaar heeft verklaard.»

Art. 3. L'article 113^{octies} de la même loi est complété par un alinéa nouveau, qui est rédigé comme suit:

«Lorsque le receveur provincial refuse ou reporte l'acquittement du montant de mandats réguliers, le paiement en est poursuivi par le receveur de l'État, comme en matière d'impôts directs, sur l'exécutoire de la députation permanente, qui peut convoquer le receveur et l'entendre préalablement s'il se présente.»

— Aangenomen.

Adopté.

De voorzitter. — We stemmen later over het geheel van het wetsvoorstel.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

PROJET DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 519 DU CODE JUDICIAIRE ET ABROGEANT LES ARTICLES 520 ET 522 DU MÊME CODE

Discussion générale

Discussion des articles

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 519 VAN HET GERECHTELIJK WETBOEK EN TOT OPHEFFING VAN DE ARTIKELEN 520 EN 522 VAN HETZELFDE WETBOEK

Algemene bespreking

Artikelsgewijze bespreking

M. le président. — Nous abordons l'examen du projet de loi.

We vatten de bespreking aan van het wetsontwerp.

Conformément à notre règlement, le texte adopté par la commission servira de base à notre discussion. (*Voir documents nos 1445/4-97/98 de la Chambre des représentants et 1-819/6 de la commission de la Justice du Sénat. Session 1997-1998.*)

Volgens het reglement geldt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking. (Zie documenten nrs. 1445/4-97/98 van de Kamer van volksvertegenwoordigers en 1-819/6 van de commissie voor de Justitie. Zitting 1997-1998.)

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. Desmedt (PRL-FDF), rapporteur. — Monsieur le président, ce projet de loi a pour objet le tarif des actes des huissiers de justice. Le Sénat avait déjà approuvé ce texte antérieurement, en première lecture, et la Chambre y avait apporté une modification par le biais d'un amendement formel visant à éviter des équivoques mais ne modifiant en rien l'économie du projet. La commission de la Justice du Sénat a donc voté ce projet à l'unanimité, en deuxième lecture. Aussi, j'invite le Sénat à l'approuver.

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten en vatten we de artikelsgewijze bespreking aan.

Plus personne ne demandant la parole, la discussion générale est close et nous passons à l'examen des articles.

Artikel één luidt:

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Artikel 519 van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 519. De Koning stelt het tarief vast van alle akten van de gerechtsdeurwaarders en van de vergoedingen voor reiskosten.»

Art. 2. L'article 519 du Code judiciaire est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 519. Le Roi fixe le tarif de tous les actes des huissiers de justice et des indemnités pour frais de déplacement.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. De artikelen 520 en 522 van hetzelfde Wetboek worden opgeheven.

Art. 3. Les articles 520 et 522 du même Code sont abrogés.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. Deze wet treedt in werking op de eerste dag van de derde maand na die waarin zij is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

Art. 4. La présente loi entre en vigueur le premier jour du troisième mois qui suit celui au cours duquel elle aura été publiée au *Moniteur belge*.

— Aangenomen.

Adopté.

De voorzitter. — We stemmen later over het geheel van het wetsontwerp.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

COMMUNICATION DE M. LE PRÉSIDENT

De voorzitter. — Ziehier de uitslag van de stemming over de voordracht van de eerste kandidaat voor het tweede vacante ambt van raadsheer in het Hof van Cassatie:

Voici le résultat du scrutin pour la présentation du premier candidat à la deuxième place vacante de conseiller à la Cour de cassation:

Aantal stemmenden: 56.

Nombre de votants: 56.

Blanco of ongeldige stembriefjes: 4.

Bulletins blancs ou nuls: 4.

Geldige stemmen: 52.

Votes valables: 52.

Volstreckte meerderheid: 27.

Majorité absolue: 27.

De heer Dirix behaalt 39 stemmen.

M. Dirix obtient 39 suffrages.

De heer Stassijns behaalt 9 stemmen.

M. Stassijns obtient 9 suffrages.

De heer Debruyne behaalt 2 stemmen.

M. Debruyne obtient 2 suffrages.

Mevrouw De Cooman behaalt 1 stem.

Mme De Cooman obtient 1 suffrage.

De heer Peeters behaalt 1 stem.

M. Peeters obtient 1 suffrage.

Bijgevolg wordt de heer Dirix die de volstreckte meerderheid der stemmen bekomen heeft, tot eerste kandidaat uitgeroepen.

En conséquence, M. Dirix ayant obtenu la majorité absolue des suffrages, est proclamé premier candidat.

Ziehier de uitslag van de stemming over de voordracht van de eerste kandidaat voor het vierde vacante ambt van raadsheer in het Hof van Cassatie:

Voici le résultat du scrutin pour la présentation du premier candidat à la quatrième place vacante de conseiller à la Cour de cassation:

Aantal stemmenden: 56.

Nombre de votants: 56.

Blanco of ongeldige stembriefjes: 2.

Bulletins blancs ou nuls: 2.

Geldige stemmen: 54.

Votes valables: 54.

Volstreckte meerderheid: 28.

Majorité absolue: 28.

De heer Stassijns behaalt 27 stemmen.

M. Stassijns obtient 27 suffrages.

De heer Maffei behaalt 24 stemmen.

M. Maffei obtient 24 suffrages.

De heer Peeters behaalt 2 stemmen.

M. Peeters obtient 2 suffrages.

Mevrouw De Cooman behaalt 1 stem.

Mme De Cooman obtient 1 suffrage.

Daar geen der kandidaten de volstreckte meerderheid der stemmen bekomen heeft, moet tot een herstemming worden overgegaan over de voordracht van de eerste kandidaat voor het vierde vacante ambt.

Aucun candidat n'ayant obtenu la majorité absolue des suffrages, nous devons procéder à un scrutin de ballottage pour la présentation du premier candidat à la quatrième place vacante.

Ziehier de uitslag van de stemming over de voordracht van de eerste kandidaat voor het zesde vacante ambt van raadsheer in het Hof van Cassatie:

Voici le résultat du scrutin pour la présentation du premier candidat à la sixième place vacante de conseiller à la Cour de cassation:

Aantal stemmenden: 54.

Nombre de votants: 54.

Blanco of ongeldige stembriefjes: 1.

Bulletins blancs ou nuls: 1.

Geldige stemmen: 53.

Votes valables: 53.

Volstreckte meerderheid: 27.

Majorité absolue: 27.

De heer Debruyne behaalt 38 stemmen.

M. Debruyne obtient 38 suffrages.

Mevrouw De Cooman behaalt 5 stemmen.

Mme De Cooman obtient 5 suffrages.

De heer Stassijns behaalt 10 stemmen.

M. Stassijns obtient 10 suffrages.

Bijgevolg wordt de heer Debruyne die de volstreckte meerderheid der stemmen bekomen heeft, tot eerste kandidaat uitgeroepen.

En conséquence, M. Debruyne ayant obtenu la majorité absolue des suffrages, est proclamé premier candidat.

Herstemming — Scrutin

De voorzitter. — Daar voor het vierde vacante ambt geen der kandidaten de volstreckte meerderheid der stemmen heeft bekomen, wordt overgegaan tot een herstemming tussen de heren Stassijns en Maffei die het grootste aantal stemmen hebben behaald.

Aucun candidat n'ayant obtenu la majorité absolue des suffrages pour la quatrième place vacante, il va être procédé à un scrutin de ballottage entre MM. Stassijns et Maffei qui ont obtenu le plus grand nombre de suffrages.

Ik verzoek elk lid om bij het afroepen van zijn naam een geel stembriefje in de stembus te komen deponeren.

À l'appel de son nom, chaque membre est prié de venir déposer le bulletin jaune dans l'urne.

De stemming begint met de naam van de heer Erdman.

Le vote commence par le nom de M. Erdman.

— Er wordt tot geheime stemming overgegaan.

Il est procédé au scrutin.

De voorzitter. — Heeft iedereen gestemd?

Tout le monde a-t-il voté?

De stemming is gesloten.

Le scrutin est clos.

De Senaat zal waarschijnlijk zijn agenda willen voortzetten, terwijl de stemopnemers de stembriefjes nakijken.

Il conviendra sans doute au Sénat de reprendre la suite de son ordre du jour pendant que les scrutateurs dépouillent les bulletins. (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en sera donc ainsi.

WETSONTWERP TOT BEPALING VAN DE VOORWAARDEN WAARONDER DE WINSTDEELNEMINGEN NIET MEEGEREKEND WORDEN VOOR DE BEREKENING VAN DE LOONKOSTONTWIKKELING (EVOCATIE)

Algemene bespreking

(*Artikel 60 van het reglement*)

PROJET DE LOI DÉTERMINANT LES CONDITIONS DANS LESQUELLES LES PARTICIPATIONS AUX BÉNÉFICES NE SONT PAS PRISES EN COMPTE POUR LE CALCUL DE L'ÉVOLUTION DU COÛT SALARIAL (ÉVOCATION)

Discussion générale

(*Article 60 du règlement*)

De voorzitter. — We vatten de bespreking aan van het wetsontwerp.

Nous abordons l'examen du projet de loi.

Volgens het reglement geldt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking. (*Zie document nr. 1-878/4 van de commissie voor de Sociale Aangelegenheden van de Senaat. Zitting 1997-1998.*)

Conformément à notre règlement, le texte adopté par la commission servira de base à notre discussion. (*Voir document n° 1-878/4 de la commission des Affaires sociales du Sénat. Session 1997-1998.*)

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

Mevrouw Nelis-Van Liedekerke (VLD), rapporteur. — Mijnheer de voorzitter, ik verwijs naar mijn schriftelijk verslag.

M. le président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le président, lors de sa déclaration gouvernementale, ce gouvernement s'était engagé à déposer, avant la fin de l'année 1995, un projet de loi d'envergure assurant la participation des travailleurs aux résultats de leur entreprise.

En fait, la discussion a commencé non pas à la fin de l'année 1995, mais un peu avant la fin de l'année 1997, pour se terminer maintenant. Elle se clôture par un texte qui est une véritable injure à la participation; c'est une caricature, un texte croupion, et nous devrions être honteux qu'il voie le jour dans une assemblée démocratique moderne. Le dicton *Too little, too late* s'applique bien ici.

Je déplore de devoir constater qu'en réponse à une demande d'explications que j'ai adressée au Premier ministre le 5 juin 1997, celui-ci annonçait le présent projet de loi, mais s'engageait aussi au nom du gouvernement, à déposer dans un délai de quelques semaines, un projet de loi d'ensemble sur la participation, dont nous attendons encore toujours une quelconque mouture. Rien, trop tard, trop peu, et un texte qui ridiculise ceux qui en sont les auteurs.

Que contient-il? Il ne s'agit que d'un emplâtre sur une jambe de bois, c'est-à-dire un petit correctif à l'égard de la limite des 6,1 %, apporté aux conditions d'augmentation salariale pour les années 1997 et 1998.

Pour essayer de donner l'illusion, tant aux travailleurs qu'aux entreprises prospères, que celles-ci peuvent légèrement dépasser les 6,1 %, on présente ce projet de loi qui, à mon sens — je mets n'importe qui au défi de tenir ce pari — ne sera pratiquement pas appliqué dans le monde des entreprises, tant les contraintes auxquelles il soumet celles-ci pour pouvoir allouer ces participations aux bénéficiaires sont impérieuses, impossibles à satisfaire et restrictives au point que personne n'essaiera d'y faire face.

Je regrette vivement de voir figurer dans le document 1096/1 de la Chambre des représentants que l'on s'inscrit dans la logique des propositions Pepper I et II, alors qu'aucun point commun n'existe

entre les idées qui ont prédominé dans cette discussion au niveau tant de la Commission européenne que du Conseil des ministres et le texte qui nous est soumis.

En effet, les conditions d'octroi d'une participation bénéficiaire sont les suivantes.

Premièrement, une convention collective de travail doit être conclue au niveau de l'entreprise; il faut savoir que l'immense majorité des entreprises n'a pas de convention collective d'entreprise, mais seulement une convention collective sectorielle.

Deuxièmement, que ce soit à l'échelon interprofessionnel — où un accord n'existe pas —, à l'échelon sectoriel — dans nombre de cas, cet accord n'existe pas non plus — ou de l'entreprise, il faut avoir conclu un accord pour l'emploi, qui est encore plus rare qu'un quelconque accord collectif au niveau de l'entreprise.

Troisièmement, dans les entreprises de moins de 50 travailleurs sans délégation syndicale, il faut un acte d'adhésion de la part des délégués locaux pour accepter la formule.

Enfin, pour que des participations aux bénéfices puissent être octroyées dans les conditions prévues par la loi, l'employeur doit en outre faire état d'une croissance nette de l'emploi.

À vouloir poursuivre tant d'objectifs de manière simultanée, aucun ne sera atteint. Il s'agit d'un des éléments récurrents de notre législation: poursuivre des objectifs économiques, sociaux, fiscaux et financiers pour n'en atteindre aucun. C'est une des caractéristiques de ces législations pleines de bonne volonté, d'humanisme et de sympathie mais qui ne débouchent sur rien.

Nous avons connu des dizaines de législations similaires qui, à force de multiplier les conditions, n'ont jamais été appliquées. Cette législation ne sera pas plus appliquée que ne le fut celle adoptée en 1974 et qui visait l'utilisation rationnelle de l'énergie, mais poursuivait aussi un objectif social, favoriser les moins bien lotis, voulait faciliter l'accès à l'utilisation rationnelle de l'énergie aux logements modestes, etc. Ce n'est qu'après une totale refonte que cette législation a pu enfin produire des effets.

J'estime honteux de vouloir se référer à la logique des rapports Pepper, destinés à promouvoir la réconciliation à long terme entre le travail et l'entreprise, sujet totalement étranger à ce projet.

Le comble est que cette participation au bénéfice fait, au préalable, l'objet d'une taxation à 42%. Il est évident que le système n'est fiscalement pas du tout innocent. Avant de pouvoir allouer une participation au bénéfice, l'entreprise concernée devra s'acquitter d'une imposition de 42%.

La seule différence avec une imposition classique réside dans la destination des fonds qui iront non dans les caisses du ministère des Finances mais dans celles de la Sécurité sociale. Cela obligera les entreprises à tenir une comptabilité séparée pour le montant de la participation visée par cette fiscalité spécifique, ce qui ne manquera pas de réjouir les P.M.E. et les Classes moyennes!

Je suis certain que la commission COMFOR qui existait il y a une dizaine d'années aurait refusé un projet aussi bureaucratiquement ridicule et administrativement trompeur. Incontestablement, le gouvernement innove mais pas dans le bon sens.

J'ajouterai que la Belgique n'avait pas à poser un tel acte. Elle a déjà été mise au pilori en matière de participations. Je vous rappelle les termes du rapport Pepper II au sujet de la Belgique — la Commission européenne a indiqué dans son rapport d'octobre 1996 sur la participation que la Belgique est une terre vierge à cet égard —: «Les positions officielles des gouvernements des différents pays de l'Union européenne vont toujours du soutien franc ou nuancé» — ce sont des réactions positives, selon Pepper — «jusqu'à l'absence de position sur la question.» Selon la Commission, la Belgique figure parmi ces derniers pays.

«Dans tous les autres États membres», — la Belgique est dans ce groupe — «le régime Pepper a fait l'objet de discussions pendant les années 80 mais le soutien du gouvernement est resté limité, voire inexistant. Les régimes Pepper rencontrent une plus grande opposition de la part des partenaires sociaux dans les pays où ces régimes sont les moins développés» — et la Belgique fait partie de ces pays. «Depuis l'adoption de la recommandation de l'Union européenne de 1992 en matière de participation, le gouvernement belge n'a pris aucune initiative nouvelle visant à

promouvoir la participation financière des salariés. La croissance de la participation financière est toujours entravée en Belgique par l'absence d'un cadre législatif spécifique et cohérent et par l'absence d'avantages fiscaux, notamment pour ce qui est de la participation aux bénéfices.

De 1994 à 1996, le gouvernement belge a même empêché toute croissance des régimes en interdisant l'instauration du nouveau plan de participation financière dans le contexte du blocage général des salaires.

Depuis le nouvel accord gouvernemental de juin 1995, la question a fait l'objet de discussions intenses dans le cadre de l'examen par le gouvernement de nouvelles mesures législatives.»

Le rapport conclut en ces termes: «La discussion avec les partenaires sociaux se déroule avec une perspective de voir cette attitude négative se modifier.» Je puis vous assurer que le projet que la majorité s'apprête à voter ne permettra pas de changer le caractère totalement négatif du jugement européen à l'égard de la Belgique.

Permettez-moi de terminer ma citation: «Jusqu'à l'année passée» — nous étions en 1996 — «le gouvernement belge est resté très passif en ce qui concerne la promotion des régimes participatifs. L'expérience engrangée dans d'autres pays de l'Union européenne a tout au plus inspiré quelques projets de loi déposés dans le courant des années nonante.»

En l'occurrence, la Commission européenne se trompe car il ne s'agit pas de projets de loi mais, exclusivement, de propositions de loi, d'initiative parlementaire. Le gouvernement a, en outre, tout fait pour les bloquer au lieu de les encourager. La commission des Finances et des Affaires économiques, saisie de propositions de loi émanant de membres du Sénat, a entendu à de multiples reprises le ministre des Finances déclarer que le Premier ministre s'opposait à toute discussion relative aux participations puisqu'il voulait en faire un élément de la négociation d'accords entre les partenaires sociaux. Cela a duré pendant pratiquement trois ans. Toute modification du régime d'options sur actions a été bloquée. Toute modification du régime de participations a été bloquée à l'initiative du Premier ministre, et ce pour aboutir à la naissance de cet avorton — représentatif par excellence de tout ce qu'il faut éviter en la matière — qui nous est présenté aujourd'hui.

Pendant, monsieur le président, le Sénat examine actuellement un texte visant à la participation des travailleurs. Je suis d'autant plus à l'aise pour mentionner son existence qu'il émane du CVP. Il a fait l'objet de discussions approfondies en commission des Finances et Affaires économiques. Nous avons auditionné les représentants des syndicats, de la F.E.B., des Classes moyennes ainsi que de nombreux représentants d'entreprises ayant instauré des formes de participation des travailleurs à leur capital ou à leurs résultats. Nous progressions de manière satisfaisante.

Toutefois, nous avons eu l'impression d'être combattus par de véritables staliniens qui, du haut de leurs forteresses sises rue de la Loi ou rue Haute, envoyaient leurs alliés, leurs séides, leurs sbires, leurs domestiques oserais-je dire dans une certaine mesure, affirmer haut et fort que les organisations syndicales de ce pays sont contre toute forme de participation, comme si nous étions encore à l'époque de la lutte des classes! Pour les uns, *Rerum Novarum* s'appelle en réalité *Rerum Antiquarum*. Pour les autres, la charte de Quaregnon et le manifeste du parti communiste constituent encore la vérité en matières sociale et économique. Nous avons constaté un sabotage systématique et pas seulement par des prises de position.

À cet égard, monsieur le président, permettez-moi de vous rappeler que vous avez eu l'amabilité, il y a trois mois, de transmettre deux demandes d'avis de la commission des Finances. La première, datée du 11 février, était adressée au Conseil national du travail. Pas de réponse! Une tombe! Silence total! Cette absence de réponse est bel et bien une forme de sabotage. Quant à la deuxième, adressée — à la même date — au Conseil central de l'économie, elle n'a pas davantage suscité de réaction. Dès lors, il faut bien constater que ces deux organes sont incapables de nous donner une ou plusieurs réponses. Il convient donc de considérer que cette réponse — ou ces réponses — sont, en quelque sorte, d'ores et déjà données...

Après avoir reçu un avis du Conseil d'État — ce dont je me réjouis — avis très positif, quant à lui, nous avons été contraints de procéder à des consultations, et ce à votre initiative, monsieur le président. En effet, malgré le fait que notre commission n'avait pas souhaité recevoir de la part d'autres commissions des avis systématiques qui auraient eu pour seule conséquence de retarder d'autant les délibérations de la commission des Affaires économiques, la commission de la Justice a émis une opinion — nous nous en sommes réjoui — qui sera d'ailleurs jointe au rapport et dont nous tiendrons compte.

Cependant, monsieur le président, après avoir été contactée par vos soins, le 19 mars, la commission des Affaires sociales devait remettre le 3 avril un avis. Or, elle ne l'a pas fait.

Ce jour-là, monsieur le président, malgré un vote négatif de notre commission à l'égard d'une telle consultation, vous avez accordé, de façon très généreuse, à la commission des Affaires sociales un autre délai jusqu'au 8 mai. Aujourd'hui 14 mai, nous n'avons toujours pas reçu l'avis demandé. Comment peut-on accepter une telle situation? Elle ne constitue à nouveau qu'un sabotage de la part d'une commission qui n'ose pas s'ériger contre le point de vue de certains de ses membres qui y font la pluie ou le beau temps sur injonction des syndicats.

Monsieur le président, à mes yeux, cette façon de procéder condamne la Belgique au conservatisme, à l'inertie, à une marginalisation progressive — et pas uniquement dans ce domaine typique —, si l'on tient compte des attentes de l'Europe par rapport à notre pays en matière de participation des travailleurs. Chez nous, la thèse conflictuelle entre entreprises et travailleurs est maintenue: la lutte des classes représente l'avenir; la coopération est un sujet que l'on n'ose aborder dans cette enceinte!

Monsieur le président, selon moi, ce projet est ce qu'il y a de pire: un faux-semblant qui, théoriquement, doit permettre aux entreprises réalisant des bénéfices d'offrir une petite sucette aux travailleurs! Cependant, les contraintes imposées par ce projet de loi sont tellement rigoureuses qu'aucun travailleur ne pourra tirer profit de ce texte. Dans le même temps, nous passons à côté de ce que nous devrions faire.

À pratiquement dix mois de la fin de la législature — car ce n'est certainement plus en avril 1999 que l'on votera des textes — je me permets d'insister, monsieur le président, pour que les initiatives parlementaires qui sont soumises à cette assemblée et qui sont en voie de traitement aboutissent. En effet, ce n'est pas un projet tel que celui-ci, et contre lequel mon groupe se prononcera, qui permettra d'améliorer et l'image de la Belgique et la collaboration entre travailleurs et entreprises, collaboration tellement nécessaire dans l'Europe de demain! (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de voorzitter, na de uitvoerige uiteenzetting van collega Hatry kan ik kort zijn, want ik ben het grotendeels eens met wat hij heeft gezegd. We hebben in de Senaat al heel wat merkwaardige wetsontwerpen de revue zien passeren, maar vandaag bereiken we toch weer een hoogtepunt met een wetsontwerp dat eigenlijk het tegenovergestelde realiseert van wat het beweert te willen bekomen. Met het ontwerp wil men zogezegd de winstdeelneming bevorderen, maar in de praktijk zullen ondernemingen die een systeem van winstdeelneming hebben, eerst bijkomende kosten moeten maken voor ze het systeem verder kunnen hanteren. Het is dus geen verbetering.

Het is niet de eerste keer dat we met de huidige regering iets dergelijks meemaken. Het is een beetje symptomatisch voor haar economisch beleid. Ze beweert alles te willen doen om de economie en de werkgelegenheid te stimuleren, maar wanneer het erop aankomt maatregelen te nemen, dan gebeurt er niets of neemt ze maatregelen die een averechts resultaat hebben. Dit immobilisme is duidelijk het resultaat van de interne tegenstellingen in de regering. Sommigen, zoals de eerste minister, zeggen voorstander te zijn van winstdeelneming, maar anderen zijn daar absoluut tegen. Het resultaat wordt vandaag besproken: een wetsontwerp dat nagenoeg een kopie is van het verlanglijstje van de vakbonden, met regelingen via CAO's, onderworpenheid aan RSZ en

verplichte toename van tewerkstelling. Kortom, dit wetsontwerp is niet meer dan oogverblindend, ook al haalt de regering zelf heel wat voordelen van het systeem naar voren.

Op die voorwaarden zal de VLD het ontwerp zeker niet goedkeuren (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan minister Smet.

Mevrouw Smet, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen. — Mijnheer de voorzitter, we moeten dit wetsontwerp beschouwen als een allereerste belangrijke stap naar een erkenning van de mogelijkheid tot winstdeelneming voor werknemers. Het ontwerp regelt niet de winstdeelneming op zich. Dat is een verkeerde interpretatie van het ontwerp. Het bepaalt enkel in welke omstandigheden het geven van een winstdeelneming niet meetelt bij de berekening van de loonnorm. De hele discussie over de organisatie van de winstdeelneming en de mate waarin werknemers moeten participeren in kapitaal en winst, komt hier niet aan bod. Ik begrijp deze discussie, maar ze gaat de beperkte doelstellingen van het ontwerp te buiten.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de voorzitter, als ik het goed begrijp is de beperkte doelstelling van het ontwerp de bestaande winstdeelneming te ontmoedigen. Hoe dit een aanzet kan zijn tot het verder uitbouwen van het systeem, is mij niet duidelijk.

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten.

Plus personne ne demande la parole, la discussion générale est close.

We stemmen later over het geheel van het wetsontwerp.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

COMMUNICATION DE M. LE PRÉSIDENT

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

M. le président. — Mesdames, messieurs, voici le résultat du scrutin de ballottage pour la présentation du premier candidat à la quatrième place vacante de conseiller à la Cour de cassation.

Hier volgt de uitslag van de herstemming over de voordracht van de eerste kandidaat voor het vierde vacante ambt van raadsheer in het Hof van Cassatie.

Nombre de votants: 59.

Aantal stemmenden: 59.

Bulletins blancs ou nuls: 0

Blanco of ongeldige stembriefjes: 0.

Votes valables: 59.

Geldige stemmen: 59.

Majorité absolue: 30.

Volstreckte meerderheid: 30.

M. Maffei obtient 35 suffrages.

De heer Maffei bekomt 35 stemmen.

M. Stassijns obtient 24 suffrages.

De heer Stassijns bekomt 24 stemmen.

Bijgevolg wordt de heer Maffei die de volstreckte meerderheid der stemmen bekomen heeft, tot eerste kandidaat uitgeroepen.

En conséquence, M. Maffei ayant obtenu la majorité absolue des suffrages, est proclamé premier candidat.

Tweede stembbeurt — Deuxième tour de scrutin

De voorzitter. — We dienen thans over te gaan tot de geheime stemming voor de voordracht van de tweede kandidaten voor drie vacante ambten van raadsheer in het Hof van Cassatie.

Nous devons procéder maintenant au scrutin pour la présentation des deuxièmes candidats aux trois places vacantes de conseiller à la Cour de cassation.

Ik herinner u eraan dat de kandidaten die reeds werden aangegeven als eerste kandidaat voor één van de drie ambten, niet geldig meer kunnen worden voorgedragen als tweede kandidaat voor hetzelfde ambt.

Je vous rappelle que les candidats proclamés premier candidat pour une des trois places ne peuvent plus être présentés valablement comme deuxième candidat à la même place.

De stemming begint met de naam van de heer Erdman.

Le vote commence par le nom de M. Erdman.

— Er wordt tot geheime stemming overgegaan.

Il est procédé au scrutin.

De voorzitter. — Heeft iedereen gestemd?

Tout le monde a-t-il voté?

De stemming is gesloten.

Le scrutin est clos.

De Senaat zal waarschijnlijk zijn agenda willen voortzetten, terwijl de stemopnemers de stembriefjes nakijken.

Il conviendra sans doute au Sénat de reprendre la suite de son ordre du jour pendant que les scrutateurs dépouillent les bulletins. (*Assentiment.*)

PROJET DE LOI PORTANT OBLIGATION D'INFORMATION QUAND AUX INTÉRÊTS DÉBITEURS DUS SUR LES COMPTES OUVERTS AUPRÈS DES ÉTABLISSEMENTS DE CRÉDIT OU D'AUTRES PERSONNES MORALES

Vote

(*Article 61.1 du règlement*)

WETSONTWERP HOUDENDE VERPLICHTING OM INFORMATIE TE VERSTREKKEN OVER DE DEBETRENTE OP DE BIJ KREDIETINSTELLINGEN OF ANDERE RECHTSPERSONEN GEOPENDE REKENINGEN

Stemming

(*Artikel 61.1 van het reglement*)

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi amendé.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het geamendeerde wetsontwerp.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

57 membres sont présents.

57 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

En conséquence, le projet de loi amendé est adopté.

Derhalve is het geamendeerde wetsontwerp aangenomen.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden teruggezonden.

Ont pris part au vote :

Aan de stemming hebben deelgenomen :

MM. Anciaux, Bock, Buelens, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzuis, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Leduc, M. Loones, Mmes Maximus, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Urbain, Vandenbergh, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Goethem, Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Weyts et Mme Willame-Boonen.

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT
LA LOI PROVINCIALE

Vote

WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN
DE PROVINCIEWET

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble de la proposition de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsvoorstel.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

59 membres sont présents.

59 leden zijn aanwezig.

56 votent oui.

56 stemmen ja.

3 s'abstiennent.

3 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzuis, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme

Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, M. Loones, Mmes Maximus, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Urbain, Vandenberghe, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Goethem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Buelens, Ceder et Van Hauthem.

PROJET DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 519 DU CODE JUDICIAIRE ET ABROGEANT LES ARTICLES 520 ET 522 DU MÊME CODE

Vote

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 519 VAN HET GERECHTELIJK WETBOEK EN TOT OPHEFFING VAN DE ARTIKELEN 520 EN 522 VAN HETZELFDE WETBOEK

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

59 membres sont présents.

59 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont pris part au vote :

Aan de stemming hebben deelgenomen :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Buelens, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzjus, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Mme Dua, MM. Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, M. Loones, Mmes Maximus, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Urbain, Vandenberghe, Vandenbroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Goethem, Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Weyts et Mme Willame-Boonen.

PROJET DE LOI DÉTERMINANT LES CONDITIONS DANS LESQUELLES LES PARTICIPATIONS AUX BÉNÉFICES NE SONT PAS PRISES EN COMPTE POUR LE CALCUL DE L'ÉVOLUTION DU COÛT SALARIAL (ÉVOCATION)

Vote

WETSONTWERP TOT BEPALING VAN DE VOORWAARDEN WAARONDER DE WINSTDEELNEMINGEN NIET MEEGEREKEND WORDEN VOOR DE BEREKENING VAN DE LOONKOSTONTWIKKELING (EVOCATIE)

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

59 membres sont présents.

59 leden zijn aanwezig.

33 votent oui.

33 stemmen ja.

20 votent non.

20 stemmen neen.

6 s'abstiennent.

6 onthouden zich.

Étant donné que le Sénat a adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Aangezien we dit ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben dit wetsontwerp niet te amenderen. Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op koninklijke bekrachtiging.

Ont voté oui :

Ja hebben gestemd :

MM. Bourgeois, Caluwé, Chantraine, G. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Lizin, Maximus, Merchiers, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Goethem, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté non :

Neen hebben gestemd :

M. Bock, Mme Cantillon, M. Coene, Mme Cornet d'Elzjus, MM. Coveliers, Daras, Mme Dardenne, MM. De Decker, Desmedt, Destexhe, Devolder, Mme Dua, MM. Foret, Goris, Hatry, Mmes Leduc, Nelis-Van Liedekerke, MM. Vautmans, Vergote et Verhofstadt.

Se sont abstenus :

Onthouden hebben zich :

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Loones, Vandenbroeke et Van Hauthem.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De voorzitter. — Dames en heren, de Senaat komt volgende week niet in plenaire vergadering bijeen.

La semaine prochaine, il n'y aura pas de séance plénière.

Ik neem aan dat u het aan uw voorzitter overlaat om datum en agenda van de eerstvolgende vergadering vast te leggen.

Je présume que le Sénat laissera à son président le soin de fixer la date et l'ordre du jour de la prochaine séance. (*Assentiment.*)

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

COMMUNICATION DE M. LE PRÉSIDENT

De voorzitter. — Ziehier de uitslag van de stemming over de voordracht van de tweede kandidaat voor het tweede vacante ambt van raadsheer in het Hof van Cassatie:

Voici le résultat du scrutin pour la présentation du deuxième candidat à la deuxième place vacante de conseiller à la Cour de cassation:

Aantal stemmenden: 57.

Nombre de votants: 57.

Geldige stemmen: 57.

Votes valables: 57.

Volstreekte meerderheid: 29.

Majorité absolue: 29.

De heer Peeters behaalt 22 stemmen.

M. Peeters obtient 22 suffrages.

De heer Stassijns behaalt 21 stemmen.

M. Stassijns obtient 21 suffrages.

De heer Van hoogenbemt behaalt 14 stemmen.

M. Van hoogenbemt obtient 14 suffrages.

Daar geen der kandidaten de volstreekte meerderheid der stemmen bekomen heeft, moet tot een herstemming worden overgegaan over de voordracht van de eerste kandidaat voor het tweede vacante ambt.

Aucun candidat n'ayant obtenu la majorité absolue des suffrages, nous devons procéder à un scrutin de ballottage pour la présentation du premier candidat à la deuxième place vacante.

Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de voorzitter, mag ik u vragen of de stemming over de voordracht van een tweede kandidaat voor het vierde en het zesde vacante ambt van raadsheer in het Hof van Cassatie een meerderheid heeft opgeleverd? Zolang we dat niet weten, heeft het immers weinig zin om een herstemming te houden over de tweede kandidaat voor het tweede vacante ambt.

De voorzitter. — De situatie is de volgende. De heer Stassijns werd als tweede kandidaat aangeduid zowel voor het vierde als voor het zesde vacante ambt. Dit is mogelijk en vormt geen enkel probleem. Voor de voordracht van de tweede kandidaat voor het tweede vacante ambt heeft niemand de volstreekte meerderheid der stemmen bekomen en moeten we bijgevolg overgaan tot een herstemming tussen de heer Peeters, die 22 stemmen behaalde en de heer Stassijns, die er 21 kreeg.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1997-1998
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1997-1998

Theoretisch is het perfect mogelijk dat de heer Stassijns voor de drie vacante ambten wordt voorgedragen. Voor het vierde vacante ambt werd hij immers reeds met een duidelijke meerderheid van 48 stemmen verkozen, tegen 4 voor mevrouw De Cooman, 3 voor de heer Peeters, 1 voor de heer Debruyne en 1 voor de heer Van hoogenbemt. Voor het zesde vacante ambt werd de heer Stassijns verkozen met 32 stemmen, tegen 21 stemmen voor mevrouw De Cooman en 2 stemmen voor de heer Dirix.

Scrutin de ballottage — Herstemming

De voorzitter. — Daar voor het tweede vacante ambt geen der kandidaten de volstreekte meerderheid der stemmen heeft bekomen, wordt overgegaan tot een herstemming tussen de heren Stassijns en Peeters die het grootste aantal stemmen hebben behaald.

Aucun candidat n'ayant obtenu la majorité absolue des suffrages pour la deuxième place vacante, il va être procédé à un scrutin de ballottage entre MM. Stassijns et Peeters qui ont obtenu le plus grand nombre de suffrages.

De stemming begint met de naam de heer Erdman.

Le vote commence par le nom de M. Erdman.

— Er wordt tot geheime stemming overgegaan.

Il est procédé au scrutin.

De voorzitter. — Heeft iedereen gestemd?

Tout le monde a-t-il voté?

De stemming is gesloten.

Le scrutin est clos.

De Senaat zal waarschijnlijk zijn agenda willen voortzetten, terwijl de stemopnemers de stembriefjes nakijken.

Il conviendra sans doute au Sénat de reprendre la suite de son ordre du jour pendant que les scrutateurs dépouillent les bulletins. (*Assentiment.*)

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER GORIS AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE WERKING VAN HET CENTRUM VOOR RECRUTERING EN SELECTIE»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. GORIS AU MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «LE FONCTIONNEMENT DU CENTRE DE RECRUTEMENT ET DE SÉLECTION»

De voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Goris.

Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de minister zal het met mij eens zijn dat de kwaliteit van onze manschappen voor een groot deel afhangt van de wijze waarop ze worden geselecteerd.

In tegenstelling tot de selectie en de recrutering van vrijwilligers, die over het hele jaar is verspreid, dient de selectie en de recrutering van officieren en onderofficieren door het Centrum voor Recrutering en Selectie, de CRS, in een veel korter tijdsbestek te gebeuren. De jongste jaren bedroeg de selectieperiode ongeveer drie, maximaal vier maanden.

Ook de besluitvorming inzake de start en het verloop van de selectieprocedures voor officieren en onderofficieren zal de minister niet onbekend zijn.

Pas nadat de minister het voorstel van de generale staf heeft ondertekend en de desbetreffende tekst in het *Belgisch Staatsblad* is verschenen, kan het CRS de selectieprocedures beginnen. Aangezien er eerst nog een aantal administratieve handelingen moeten worden uitgevoerd, kan de eerste kandidaat maar twee tot drie weken na de officiële bekendmaking door het CRS worden opgeroepen.

Andere deadlines, zoals de uiterste inschrijvingsdatum, de data voor het afleggen van wetenschappelijke proeven en het begin van de academische vormingen, maken dat de selectieperiode zowel een vaste begindatum als een uiterste einddatum heeft.

Hoe langer de minister wacht om de officiële toestemming te geven om officieren en onderofficieren te recruter, hoe korter de periode voor de selectieprocedures.

Omdat alle kandidaten niet tijdig konden worden gezien is het de jongste jaren meermaals gebeurd dat de selectie nog bezig was op het ogenblik dat de academische proeven werden afgelegd.

Het spreekt vanzelf dat een dergelijke manier van werken de kwaliteit van de selectie zeker niet ten goede komt.

Kan de minister niet overwegen over te schakelen naar een permanente selectie voor alle categorieën van het personeel? Zo wordt de werklust in het CRS aanzienlijk gespreid in de tijd en is er een reële kans dat alle kandidaten als geselecteerd kunnen worden doorgestuurd naar de instelling waar de academische proeven moeten worden afgelegd.

De voorzitter. — Het woord is aan minister Poncelet.

De heer Poncelet, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de voorzitter, de recrutering en selectie van de vrijwilligers is verspreid over het volledige kalenderjaar, voor zover de effectieven waarin het budget voorziet niet worden overschreden. De selectie van de kandidaat-officieren en -onderofficieren is echter beperkt in tijd. Conform de wet kan het Centrum voor Recrutering en Selectie met de selectieprocedures voor deze beide categorieën van personeel pas starten nadat ik in het *Belgisch Staatsblad* de recrutering heb aangekondigd. De recrutering kan slechts gebeuren nadat werd gecontroleerd of de «budgettaire effectieven» op 31 december van vorig jaar de «toegestane effectieven» niet hebben overschreden. Dit kadert in de strikte toepassing van de herstructureringsmaatregelen die aan de krijgsmacht werden opgelegd en dat is ook de reden waarom de selectieperiode voor officieren en onderofficieren beperkt is in de tijd. We zijn ons van dit probleem bewust. De generale staf onderzoekt de te nemen wettelijke aanpassingen opdat de selectie- en recruiteringsprocedures zouden kunnen starten vooraleer de plaatsen door mij worden opengesteld.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, het verheugt mij dat de generale staf de te nemen wettelijke aanpassingen onderzoekt teneinde een advies aan de minister te kunnen geven. Ook vandaag weer roept deze budgettaire redenen in om te rechtvaardigen dat de selectie van officieren en onderofficieren gebrekkig verloopt. Er is blijkbaar niet voldoende tijd om een goede procedure te kunnen starten. Ik meen dan ook dat de minister moet aandringen op een dringende wettelijke regeling om toe te laten dat de CRS permanent officieren en onderofficieren kan recruter en selecteren. Ik verwijs in dit verband naar een vroegere vraag om uitleg betreffende de selectie en recrutering van een duizendtal manschappen voor de landmacht. Ook toen haalde de minister budgettaire redenen aan om niet boven een bepaald aantal initiële recruteringen hoeven te gaan.

De minister weet dat er tijdens de selectie, de recrutering en vooral tijdens de opleiding een aantal kandidaten afvallen. Uiteindelijk blijven er 600 tot 700 over. Ik vraag hem bij zijn collega's in de Ministerraad aan te dringen op meer financiële middelen zodat hij het toegelaten aantal manschappen effectief kan recruter. Ook de kwaliteit bij de selectie moet worden verbeterd.

De minister bevindt zich momenteel in een keurslijf en ik nodig hem nogmaals uit om er alles aan te doen om de bestaande procedures te versoepelen zodat een ernstige en geloofwaardige selectie en recrutering mogelijk is.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

COMMUNICATION DE M. LE PRÉSIDENT

De voorzitter. — Ziehier de uitslag van de herstemming over de voordracht van de tweede kandidaat voor het tweede vacante ambt van raadsheer bij het Hof van Cassatie.

Voici le résultat du scrutin de ballottage pour la présentation du deuxième candidat à la deuxième place vacante de conseiller à la Cour de cassation.

Aantal stemmenden: 52.

Nombre de votants: 52.

Blanco of ongeldige stembriefjes: 0.

Bulletins blancs ou nuls: 0.

Geldige stemmen: 52.

Votes valables: 52.

Volstreckte meerderheid: 27.

Majorité absolue: 27.

De heer Peeters behaalt 33 stemmen.

M. Peeters obtient 33 votes.

De heer Stassijns behaalt 19 stemmen.

M. Stassijns obtient 19 votes.

Bijgevolg wordt de heer Peeters die de volstreckte meerderheid der stemmen bekomen heeft, tot tweede kandidaat uitgeroepen.

En conséquence, M. Peeters ayant obtenu la majorité absolue des suffrages, est proclamé deuxième candidat.

Van deze voordrachten zal kennis worden gegeven aan de minister van Justitie en aan de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie.

Il sera donné connaissance de cette présentation au ministre de la Justice et au procureur général près la Cour de cassation.

VOORSTELLEN

Inoverwegingneming

Mededeling van de voorzitter

PROPOSITIONS

Prise en considération

Communication de M. le président

De voorzitter. — Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van de voorstellen waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het bureau? (*Instemming.*)

Dan zijn de voorstellen in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verzonden.

De lijst van die voorstellen, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verzonden, verschijnt als bijlage bij de *Parlementaire Handelingen* van vandaag.

Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont renvoyées aux diverses commissions compétentes? (*Assentiment.*)

Ces propositions sont donc prises en considération et envoyées aux commissions indiquées.

La liste des propositions, avec indication des commissions auxquelles elles sont renvoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

Dames en heren, onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Notre ordre du jour est ainsi épuisé.

De Senaat gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

Le Sénat s'ajourne jusqu'à convocation ultérieure.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(*De vergadering wordt gesloten om 18.20 uur.*)

(*La séance est levée à 18 h 20.*)

BIJLAGE — ANNEXE

Inoverwegingneming — Prise en considération

Lijst van de in overweging genomen voorstellen:

A. Wetsvoorstellen

Artikel 81

1° Wetsvoorstel tot instelling van een militaire of niet-militaire vrijwilligersdienst (van de heren De Decker en Goris).

— Verzending naar de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden.

2° Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 331*octies* van het Burgerlijk Wetboek ten einde perken te stellen aan genetisch onderzoek bij overledenen met het oog op het vaststellen van de afstamming (van de heer Mahoux).

— Verzending naar de verenigde commissies voor de Justitie en voor de Sociale Aangelegenheden.

B. Voorstel van resolutie

Voorstel van resolutie betreffende de goedkeuring van het Verdrag van Amsterdam (van de heer Hostekint en mevrouw Lizin).

— Verzending naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Liste des propositions prises en considération:

A. Propositions de loi

Article 81

1° Proposition de loi instituant un service volontaire militaire ou non militaire (de MM. De Decker et Goris).

— Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

2° Proposition de loi modifiant l'article 331*octies* du Code civil, visant à limiter les tests génétiques après le décès en vue d'établir la filiation (de M. Mahoux).

— Envoi aux commissions réunies de la Justice et des Affaires sociales.

B. Proposition de résolution

Proposition de résolution relative à l'approbation du Traité d'Amsterdam (de M. Hostekint et Mme Lizin).

— Envoi à la commission des Affaires étrangères.